

Działalność przedsiębiorstw o liczbie pracujących do 9 osób w 2023 r.

Activity of enterprises with up to 9 persons employed in 2023

Działalność przedsiębiorstw o liczbie pracujących do 9 osób w 2023 r.

Activity of enterprises with up to 9 persons employed in 2023

Główny Urząd Statystyczny Statistics Poland
Urząd Statystyczny w Łodzi Statistical Office in Łódź

Warszawa, Łódź 2024

Opracowanie merytoryczne

Content-related works

Urząd Statystyczny w Łodzi, Ośrodek Małych i Średnich Przedsiębiorstw
Statistical Office in Łódź, Centre for Small and Medium-Sized Enterprises

pod kierunkiem
supervised by

Piotra Ryszarda Cmeli

Zespół autorski

Editorial team

Artur Mikulec, Jerzy Harbat, Agnieszka Maciaszczyk
Renata Janiszewska, Andrzej Pożycki

Skład i opracowanie graficzne

Typesetting and graphics

Anna Buczek-Toboła

Publikacja dostępna na stronie

Publication available on website

<http://stat.gov.pl/>

Przy publikowaniu danych GUS prosimy o podanie źródła

When publishing Statistics Poland data – please indicate the source

Przedmowa

Prezentujemy Państwu kolejną edycję publikacji poświęconej działalności gospodarczej przedsiębiorstw o liczbie pracujących do 9 osób, wydaną w serii „Analizy statystyczne”. Informacje przedstawione w opracowaniu pochodzą z realizowanego przez Urząd Statystyczny w Łodzi rocznego reprezentacyjnego badania mikroprzedsiębiorstw.

Publikacja ma charakter analityczny i zawiera opis wyników działalności gospodarczej mikroprzedsiębiorstw w 2023 r. według rodzaju prowadzonej działalności, jak i w przekroju terytorialnym. W szczególności analizie podlegały: liczba mikroprzedsiębiorstw, liczba osób pracujących i przeciętne zatrudnienie, a także wysokość wynagrodzeń, wartość przychodów i kosztów, wartość sprzedaży detalicznej i hurtowej oraz wyniki działalności gastronomicznej mikroprzedsiębiorstw.

Zachęcamy Państwa do korzystania z pełnego zakresu danych w wersji elektronicznej w postaci tablic stanowiących integralną część publikacji, które zostały udostępnione na stronie internetowej <http://stat.gov.pl/publikacje>.

Mamy nadzieję, że niniejsza publikacja będzie cennym źródłem informacji dla wszystkich osób zainteresowanych działalnością mikroprzedsiębiorstw w Polsce.

Będziemy zobowiązani za wszelkie uwagi i sugestie dotyczące tematyki i struktury opracowania, co pozwoli na wzbogacenie zawartości i lepsze dostosowanie kolejnych edycji publikacji do potrzeb odbiorców.

Dziękujemy wszystkim respondentom za zaangażowanie w wypełnianie formularza SP-3 *Sprawozdanie o działalności gospodarczej przedsiębiorstw*, będącego bazą do opracowania tej publikacji.

Dyrektor
Urzędu Statystycznego w Łodzi

dr Piotr Ryszard Cmela

Łódź, grudzień 2024 r.

Preface

We present You the next edition of the publication dedicated to the economic activity of enterprises with up to 9 persons employed, issued in the series „Statistical analyses“. The information presented in the study comes from the annual sample survey of microenterprises carried out by the Statistical Office in Łódź.

The publication is an analysis including description of economic activity results of microenterprises in 2023 both on the NACE sections level and voivodships level. In particular, the analysis covered: the number of microenterprises, the number of persons employed and average paid employment, as well as the amount of wages and salaries, the value of revenues and costs, the value of retail sales and wholesale, as well as the results of the catering activity of microenterprises.

We encourage You to use the full range of electronic data available in the form of tables on the website <http://stat.gov.pl/publikacje>, which constitute an integral part of this publication.

We hope that this publication will be a valuable source of information for anyone interested in the activity of microenterprises in Poland.

We will be grateful for any comments and suggestions regarding the subject and structure of the study, which will allow us to enrich the content and to prepare better adaptation of subsequent editions of the publication to the needs of recipients.

We would like to thank all Respondent who filled out *SP-3 Report on economic activity of enterprises*, which is the basic source for the development of this publication.

Director
of the Statistical Office in Łódź

Piotr Ryszard Cmela, Ph.D.

Łódź, December 2024

Spis treści

Contents

Przedmowa.....	3
Preface.....	4
Spis treści.....	5
Contents	
Spis tablic.....	6
List of tables	
Spis wykresów.....	7
List of charts	
Spis map.....	8
List of maps	
Objaśnienia znaków umownych i ważniejsze skróty.....	9
Symbols and main abbreviations	
Synteza.....	12
Executive summary.....	14
Rozdział 1. Podstawowe dane o mikroprzedsiębiorstwach w latach 2018–2023.....	16
Chapter 1. Basic data on microenterprises in 2018–2023	
Rozdział 2. Wyniki badania mikroprzedsiębiorstw według sekcji PKD.....	22
Chapter 2. Microenterprises survey results by NACE sections	
Rozdział 3. Wyniki badania mikroprzedsiębiorstw według województw.....	32
Chapter 3. Microenterprises survey results by voivodships	
Rozdział 4. Wyniki badania mikroprzedsiębiorstw według województw oraz sekcji PKD.....	43
Chapter 4. Microenterprises survey results by voivodships and NACE sections	
Uwagi metodologiczne.....	51
Methodological notes.....	57

Spis tablic

List of tables

1. Liczba mikroprzedsiębiorstw i pracujących	16
1. Number of microenterprises and persons employed	
2. Liczba mikroprzedsiębiorstw według rodzaju prowadzonej ewidencji księgowej	17
2. Number of microenterprises by kind of records kept	
3. Podstawowe wskaźniki działalności gospodarczej mikroprzedsiębiorstw.....	18
3. Basic microenterprises' economic activity indicators	
4. Wskaźniki finansowe działalności gospodarczej mikroprzedsiębiorstw	20
4. Finance microenterprises' economic activity indicators	
5. Sprzedaż detaliczna, hurtowa, produkcja budowlano-montażowa i przychody z działalności gastronomicznej	21
5. Retail sale, wholesale, construction and assembly production and revenues from catering activity	
6. Liczba mikroprzedsiębiorstw i pracujących, przychody ogółem według sekcji PKD w 2023 r.....	23
6. Number of microenterprises, persons employed and total revenues by NACE sections in 2023	
7. Liczba mikroprzedsiębiorstw według liczby pracujących w głównym miejscu pracy oraz sekcji PKD w 2023 r.	24
7. Microenterprises by number of persons employed in the main workplace and NACE sections in 2023	
8. Zmiany rodzaju prowadzonej działalności gospodarczej mikroprzedsiębiorstw w oparciu o dane rejestrowe oraz wyniki badania w 2023 r.....	26
8. Changes in the type of economic activity conducted by microenterprises based on register data and survey results in 2023	
9. Wskaźniki zatrudnienia i wynagrodzeń w mikroprzedsiębiorstwach według sekcji PKD w 2023 r.....	29
9. Indicators of paid employment and gross wages and salaries in microenterprises by NACE sections in 2023	
10. Podstawowe dane i wskaźniki działalności gospodarczej mikroprzedsiębiorstw według województw w 2023 r.	32
10. Basic data and microenterprises' economic activity indicators by voivodships in 2023	
11. Przychody ogółem i wynagrodzenia brutto mikroprzedsiębiorstw według województw w 2023 r.	36
11. Total revenues and gross wages and salaries in microenterprises by voivodeships in 2023	
12. Sprzedaż detaliczna i hurtowa mikroprzedsiębiorstw według województw w 2023 r.....	39
12. Retail sale and wholesale of microenterprises by voivodships in 2023	
13. Liczba mikroprzedsiębiorstw według województw oraz sekcji PKD w 2023 r.	44
13. Number of microenterprises by voivodships and NACE sections in 2023	
14. Pracujący na 1000 mikroprzedsiębiorstw według województw oraz sekcji PKD w 2023 r.....	46
14. Persons employed per 1000 microenterprises by voivodships and NACE sections in 2023	
15. Miesięczne przychody na 1 pracującego według województw oraz sekcji PKD w 2023 r.....	48
15. Monthly revenues per 1 person employed by voivodships and NACE sections in 2023	
16. Miesięczne wynagrodzenie brutto na 1 zatrudnionego według województw oraz sekcji PKD w 2023 r.	49
16. Monthly gross wages and salaries per 1 paid employee by voivodships and NACE sections in 2023	

Spis wykresów

List of charts

1. Rodzaj prowadzonej ewidencji księgowej w mikroprzedsiębiorstwach.....	17
1. Kind of accounting records kept in microenterprises	
2. Przeciętne zatrudnienie i wynagrodzenia brutto.....	18
2. Average paid employment, gross wages and salaries	
3. Miesięczne wynagrodzenie brutto na 1 zatrudnionego.....	19
3. Monthly gross wages and salaries per 1 paid employee	
4. Przychody i koszty ogółem, wynik finansowy brutto na 1 mikroprzedsiębiorstwo.....	20
4. Total revenues and total costs, gross financial result per 1 microenterprise	
5. Struktura mikroprzedsiębiorstw według sekcji PKD w 2023 r.....	22
5. Structure of microenterprises by NACE sections in 2023	
6. Struktura mikroprzedsiębiorstw, pracujących i przychodów dla sekcji handel; naprawa pojazdów samochodowych oraz sektora usług w 2023 r.....	24
6. Structure of microenterprises, persons employed and revenues for section trade; repair of motor vehicle and services in 2023	
7. Udział mikroprzedsiębiorstw do 1 osoby pracującej w mikroprzedsiębiorstwach ogółem według sekcji PKD w 2023 r.....	25
7. The share of microenterprises up to 1 person employed in total microenterprises by NACE sections in 2023	
8. Mikroprzedsiębiorstwa na 100 tys. ludności według sekcji PKD w 2023 r.....	27
8. Microenterprises per 100 thousand population by NACE sections in 2023	
9. Pracujący na 1000 mikroprzedsiębiorstw według sekcji PKD w 2023 r.....	28
9. Persons employed per 1000 microenterprises by NACE sections in 2023	
10. Miesięczne wynagrodzenie brutto na 1 zatrudnionego według sekcji PKD w 2023 r.....	30
10. Monthly gross wages and salaries per 1 paid employee by NACE sections in 2023	
11. Miesięczne przychody na 1 pracującego według sekcji PKD w 2023 r.....	31
11. Monthly revenues per 1 person employed by NACE sections in 2023	
12. Struktura mikroprzedsiębiorstw i pracujących według województw w 2023 r.....	33
12. Structure of microenterprises and persons employed by voivodships in 2023	
13. Miesięczne wynagrodzenie brutto na 1 zatrudnionego według województw w 2023 r.....	35
13. Monthly gross wages and salaries per 1 paid employee by voivodships in 2023	
14. Struktura przychodów z działalności gastronomicznej według województw w 2023 r.....	40
14. The structure of revenues from catering activity by voivodships in 2023	
15. Struktura produkcji budowlano-montażowej według województw w 2023 r.....	41
15. The structure of construction and assembly production by voivodships in 2023	
16. Udział produkcji budowlano-montażowej w przychodach mikroprzedsiębiorstw według województw w 2023 r.....	42
16. The share of construction and assembly production in revenues of microenterprises by voivodships in 2023	
17. Struktura pracujących w mikroprzedsiębiorstwach według województw oraz sekcji PKD w 2023 r.....	45
17. Structure of persons employed in microenterprises by voivodships and NACE sections in 2023	

Spis map

List of maps

1. Mikroprzedsiębiorstwa na 1000 ludności w 2023 r.	34
1. Microenterprises per 1000 population in 2023	
2. Miesięczne przychody na 1 pracującego w 2023 r.	37
2. Monthly revenues per 1 person employed in 2023	
3. Wskaźnik rentowności obrotu brutto mikroprzedsiębiorstw w 2023 r.	38
3. Gross turnover profitability indicator of microenterprises in 2023	
4. Wynik finansowy brutto na 1 mikroprzedsiębiorstwo w 2023 r.	38
4. Gross financial result per 1 microenterprise in 2023	
5. Przychody mikroprzedsiębiorstw z sekcji handel; naprawa pojazdów samochodowych w 2023 r.	47
5. Revenues of microenterprises in the area of trade; repair of motor vehicles in 2023	
6. Wynagrodzenia brutto mikroprzedsiębiorstw z sekcji handel; naprawa pojazdów samochodowych w 2023 r.	47
6. Gross wages and salaries of microenterprises in the area of trade; repair of motor vehicles in 2023	

Objaśnienia znaków umownych i ważniejsze skróty

Symbols and main abbreviations

Znaki umowne

Symbols

Symbol Symbol	Opis Description
Kreska (-)	oznacza, że zjawisko nie wystąpiło indicates that magnitude zero
Zero: (0,0)	zjawisko istniało w wielkości mniejszej od 0,05 magnitude not zero, but less than 0.05 of a unit
Kropka (.)	oznacza: brak informacji, konieczność zachowania tajemnicy statystycznej lub że wypełnienie pozycji jest niemożliwe albo niecelowe data not available, classified data (statistical confidentiality) or providing data impossible or purposeless
„W tym” “Of which”	oznacza, że nie podaje się wszystkich składników sumy indicates that not all elements of the sum are given

Skróty

Abbreviations

Skrót Abbreviation	Znaczenie Meaning
tys.	tysiąc thousand
mln	milion million
mld	miliard billion
PKD	Polska Klasyfikacja Działalności Polish Classification of Activities
NACE	Statistical classification of economic activities in the European Community

Skróty i pełne nazwy według PKD 2007 stosowane w publikacji

Abbreviations and full names according to NACE Rev. 2 used in the publication

Skrót Abbreviation	Pełna nazwa Full name
- -	Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo Agriculture, forestry, hunting and fishing
- -	Górnictwo i wydobywanie Mining and quarrying
- -	Przetwórstwo przemysłowe Manufacturing
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę Electricity, gas, steam and air conditioning supply	Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych Electricity, gas steam and air conditioning supply
Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami, rekultywacja Water supply; sewerage, waste management and remediation activities	Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją Water supply; sewerage, waste management and remediation activities
- -	Budownictwo Construction
Handel; naprawa pojazdów samochodowych Trade; repair of motor vehicles	Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle Wholesale and retail trade; repair of motor vehicles, including motorcycles
- -	Transport i gospodarka magazynowa Transportation and storage
Zakwaterowanie i gastronomia Accommodation and catering	Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi Accommodation and food service activities
- -	Informacja i komunikacja Information and communication
- -	Działalność finansowa i ubezpieczeniowa Financial and insurance activities
Obsługa rynku nieruchomości -	Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości Real estate activities
- -	Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna Professional, scientific and technical activities

Skrót Abbreviation	Pełna nazwa Full name
Administrowanie i działalność wspierająca -	Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca Administrative and support service activities
- -	Edukacja Education
- -	Opieka zdrowotna i pomoc społeczna Human health and social work activities
Kultura, rozrywka i rekreacja -	Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją Arts, entertainment and recreation
- -	Pozostała działalność usługowa Other service activities

Synteza

W 2023 r. w Polsce liczba mikroprzedsiębiorstw wyniosła 2 301,3 tys. i w stosunku do roku poprzedniego spadła o 43,3 tys. jednostek, tj. o 1,8%. W okresie 2018–2023 średniorocznie populacja przedsiębiorstw do 9 osób pracujących zwiększała się o 1,4%, przy czym wzrost ich liczby był coraz mniejszy – 3,2% w 2019 r., 2,1% w 2020 r.; liczba mikroprzedsiębiorstw znacząco wzrosła jedynie w 2021 r. o 4,2% natomiast w 2022 r. nastąpił spadek liczby przedsiębiorstw o 0,5%.

Liczba pracujących w mikroprzedsiębiorstwach w 2023 r. wyniosła 4 427,8 tys., a zatem spadła w stosunku do roku poprzedniego o 44,9 tys., tj. o 1,0%. W okresie 2018–2023 średnioroczne tempo wzrostu liczby osób pracujących kształtowało się na poziomie 1,2%, przy czym z roku na rok przyrost liczby osób pracujących był zróżnicowany (najwyższy – 3,7% w 2021 r., a najniższy – 0,6% w 2022 r.). W całym okresie 2018–2023 liczba pracujących w mikroprzedsiębiorstwach zwiększyła się o 6,1%.

W 2023 r. przychody ogółem kształtowały się na poziomie 1 981,1 mld zł, a koszty ogółem na poziomie 1 625,2 mld zł (w stosunku do roku poprzedniego wzrosły odpowiednio o 7,2% i 4,7%). W latach 2018–2023 występował systematyczny wzrost zarówno przychodów, jak i kosztów mikroprzedsiębiorstw, w analizowanym okresie przychody mikroprzedsiębiorstw wzrosły łącznie o 49,7%, a koszty o 41,4%. Najwyższy wskaźnik poziomu kosztów odnotowano w 2018 r. – 86,8%, a najniższy w 2023 – 82,0%. Średnioroczna dynamika przychodów wyniosła 108,4, a kosztów 107,2.

W 2023 r. najwięcej jednostek o liczbie pracujących do 9 osób (1 329,5 tys., tj. 57,8% wszystkich mikroprzedsiębiorstw) prowadziło działalność gospodarczą w zakresie usług¹. Pozostałe, znaczące pod względem liczby mikroprzedsiębiorstw sekcje PKD to: handel; naprawa pojazdów samochodowych – 431,2 tys. jednostek (18,7%) oraz budownictwo – 341,0 tys. jednostek (14,8%). W 2023 r. wyżej wymienione sekcje PKD skupiały łącznie 2 101,7 tys. jednostek, które stanowiły 91,3% ogółu mikroprzedsiębiorstw.

Analizując stan oraz strukturę pracujących w mikroprzedsiębiorstwach według sekcji PKD w 2023 r. zaobserwowano, że najwięcej osób pracowało w sektorze usług – 2 250,5 tys. (tj. 50,8%) oraz w sekcjach: handel; naprawa pojazdów samochodowych – 1 026,6 tys. osób (23,2%) i budownictwo – 670,5 tys. osób (15,1%). W 2023 r. wyżej wymienione sekcje PKD skupiały łącznie 3 947,6 tys. osób, tj. 89,2% pracujących ogółem w mikroprzedsiębiorstwach.

Liczba mikroprzedsiębiorstw na 100 tys. ludności w Polsce w 2023 r. była najwyższa w sekcjach: handel; naprawa pojazdów samochodowych (1 144 jednostki na 100 tys. ludności), budownictwo (905 jednostek) oraz działalność profesjonalna, naukowa i techniczna (874 jednostki), a najniższa w sekcji rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo (19 jednostek). W skali całego kraju wartość omawianego wskaźnika w 2023 r. wyniosła 6 104 jednostki na 100 tys. ludności wobec 6 198 jednostek w roku 2022.

Sekcją PKD o najwyższej liczbie pracujących na 1000 mikroprzedsiębiorstw w 2023 r. było zakwaterowanie i gastronomia (2 944 osoby na 1000 mikroprzedsiębiorstw), a sekcją o najniższej wartości wskaźnika – informacja i komunikacja (1 338 osób). W skali całego kraju wartość omawianego wskaźnika kształtowała się na poziomie 1 924 osoby na 1000 mikroprzedsiębiorstw wobec 1 908 w roku 2022.

Biorąc pod uwagę rodzaj prowadzonej działalności gospodarczej w 2023 r. największą część przychodów wszystkich mikroprzedsiębiorstw, tj. 40,6% (803,4 mld zł) wygenerowały jednostki działające w usługach oraz w sekcji handel; naprawa pojazdów samochodowych – 35,8% (708,3 mld zł).

¹ Zob. przypis 3.

W 2023 r. mikroprzedsiębiorstwa z sekcji obsługa rynku nieruchomości charakteryzowały się najwyższą wartością miesięcznych przychodów na 1 pracującego – 67,2 tys. zł. Najniższą wartość miesięcznych przychodów na 1 pracującego odnotowano w przedsiębiorstwach do 9 osób pracujących zajmujących się pozostałą działalnością usługową – 8,1 tys. zł, podczas gdy w skali całego kraju kształtowała się ona na poziomie 37,2 tys. zł.

Spośród 2 301,3 tys. mikroprzedsiębiorstw funkcjonujących w Polsce w 2023 r. najwięcej, tj. 18,7% (430,7 tys.) miało siedzibę na terenie województwa mazowieckiego, dalsze 10,7% (245,4 tys.) na terenie województwa śląskiego, a kolejne 9,9% (227,5 tys.), na terenie województwa małopolskiego. Najmniej jednostek o liczbie pracujących do 9 osób miało siedzibę na terenie województwa: opolskiego (2,1%, tj. 50,0 tys.), podlaskiego (2,2%, 51,9 tys.) i lubuskiego (2,4%, 54,8 tys.).

Spośród ogółu pracujących (4 427,8 tys. osób) największy odsetek odnotowano w mikroprzedsiębiorstwach mających siedzibę w województwie: mazowieckim (17,6%, tj. 780,4 tys. osób), śląskim (11,4%, 503,8 tys.) i małopolskim (10,1%, 447,3 tys.). Natomiast województwa: podlaskie (2,3%, tj. 100,6 tys. osób), lubuskie (2,3%, 102,5 tys.) i opolskie (2,4%, 102,4 tys.) charakteryzowały się najmniejszą liczbą pracujących ogółem.

Największą część przychodów jednostek o liczbie pracujących do 9 osób wypracowały mikroprzedsiębiorstwa województwa mazowieckiego (29,4%, tj. 583,0 mld zł), śląskiego (10,1%, 200,2 mld zł) oraz wielkopolskiego (9,1%, 180,8 mld zł). Jednostki z trzech wyżej wymienionych województw uzyskały łącznie 48,7% przychodów mikroprzedsiębiorstw ogółem, które w skali całego kraju kształtowały się na poziomie 1 981,1 mld zł.

Największy udział w generowaniu zarówno sprzedaży detalicznej, hurtowej, produkcji budowlano-montażowej, jak i przychodów z działalności gastronomicznej miały jednostki z województwa mazowieckiego, które wypracowały odpowiednio: 17,9% (tj. 52,6 mld zł) sprzedaży detalicznej ogółem, 31,8% (144,3 mld zł) sprzedaży hurtowej ogółem, 21,1% (39,6 mld zł) produkcji budowlano-montażowej ogółem oraz 23,2% (6,8 mld zł) przychodów z gastronomii ogółem. Najmniejszy udział w sprzedaży detalicznej osiągnęły jednostki o liczbie pracujących do 9 osób z województwa lubuskiego 1,7% (5,0 mld zł), a hurtowej z województwa świętokrzyskiego 1,2% (5,6 mld zł). W zakresie produkcji budowlano-montażowej najmniejszy odsetek stanowiły mikroprzedsiębiorstwa z siedzibą na terenie województwa lubuskiego i opolskiego po 1,8% (3,4 mld zł), natomiast w działalności gastronomicznej jednostki z województwa lubuskiego 1,3% (0,4 mld zł).

Wskaźnik natężenia mikroprzedsiębiorstw w poszczególnych województwach w 2023 r. wahał się od 45 podmiotów na 1000 ludności w województwie podlaskim do 78 podmiotów na 1000 ludności w województwie mazowieckim.

Najwyższą wartość wskaźnika miesięcznych przychodów na 1 pracującego miały jednostki z województwa mazowieckiego (59 998 zł), a najniższą mikroprzedsiębiorstwa z województwa warmińsko-mazurskiego (26 028 zł).

Executive summary

In 2023 the number of microenterprises in Poland amounted to 2 301.3 thousand, which is a decrease of 43.3 thousand units (i.e. 1.8%) compared to previous year. The average annual population of enterprises up to 9 persons employed increased by 1.4%, and the increase in their number was successively smaller in 2018–2023 – 3.2% in 2019, 2.1% in 2020; the number of microenterprises in Poland increases significantly in 2021 by 4.2%, and in 2022 there was a decrease in the number of enterprises by 0.5%.

The number of persons employed in microenterprises in 2023 amounted to 4 427.8 thousand, which is an increase of 44.9 thousand persons (i.e. 1.0%). In the period 2018–2023, the average annual growth rate of the number of persons employed was 1.2%, and each year the increase in the number of employed persons was differential (the highest – 3.7% in 2021 and the lowest – 0.6% in 2022). In the entire period 2018–2023, the number of people working in microenterprises increased by 6.1%.

In 2023 total revenues of microenterprises amounted to 1 981.1 billion PLN and total costs amounted to 1 625.2 billion PLN (in comparison to the previous year, they increased by 7.2% and 4.7% respectively). In 2018–2023, there was a systematic increase in both revenues and costs of microenterprises, in the analyzed period revenues of microenterprises increased by a total of 49.7% and costs by 41.4%. The highest cost level indicator was recorded in 2018 – 86.8%, and the lowest in 2023 – 82.0%. The average annual growth rate of revenues was 108.4 and growth rate of costs amounted to 107.2.

In 2023 most of the units with up to 9 persons employed (1 329.5 thousand, i.e. 57.8% of all microenterprises) conducted activity in the field of services¹. Other NACE sections, significant in the number of microenterprises were: trade; repair of motor vehicles – 431.2 thousand units (18.7%) and construction – 341.0 thousand units (14.8%). In 2023 to the above mentioned sections of NACE belonged a total of 2 101.7 thousand units, which accounted for 91.3% of all microenterprises.

Analyzing condition and structure of all persons employed in microenterprises according to NACE sections in 2023 it has been observed that most persons worked in the service's sector – 2 250.5 thousand persons (50.8%) and in following NACE sections: trade; repair of motor vehicles – 1 026.6 thousand persons (23.2%) and construction – 670.5 thousand persons (15.1%). In 2023 the above mentioned NACE groups accounted together for 3 947.6 thousand persons (i.e. 89.2% of all persons employed in microenterprises).

The number of microenterprises per 100 thousand population in Poland in 2023 was the highest in the sections: trade; repair of motor vehicles (1 144 units per 100 thousand population), construction (905 units) and professional, scientific and technical activities (874 units) and the lowest in agriculture, forestry, hunting and fishing (19 units). On the country level the value of this indicator in 2023 amounted to 6 104 units per 100 thousand population towards 6 198 units in 2022.

NACE section with the highest number of persons employed per 1000 microenterprises in 2023 was accommodation and catering (2 944 persons employed per 1000 microenterprises), while the section with the lowest was information and communication (1 338 persons). On the country level the value of this indicator amounted to 1 924 persons per 1000 microenterprises towards 1 908 in 2022.

Considering the type of economic activity conducted in 2023, the largest part of revenues of all microenterprises, i.e. 40.6% (803.4 billion PLN) was generated by units operating in services and the section of trade; repair of motor vehicles – 35.8% (708.3 billion PLN).

¹ See footnote 3.

In 2023 microenterprises from the area of real estate activities had the highest monthly revenues per 1 person employed – 67.2 thousand PLN. The lowest value of monthly revenues per 1 person employed in units with up to 9 persons employed was in other service activities – 8.1 thousand PLN, while on the country level it was 37.2 thousand PLN.

Among the 2 301.3 thousand microenterprises in Poland in 2023 the most were located in Mazowieckie Voivodship (18.7%, i.e. 430.7 thousand units), Śląskie (10.7%, 245.4 thousand) and Małopolskie (9.9%, 227.5 thousand). The least units with up to 9 persons employed had their headquarters in: Opolskie (2.1%, i.e. 50.0 thousand), Podlaskie (2.2%, 51.9 thousand) and Lubuskie (2.4%, 54.8 thousand).

Among the 4 427.8 thousand of persons employed the largest share has been observed in microenterprises located in Mazowieckie Voivodship (17.6%, i.e. 780.4 thousand), Śląskie (11.4%, i.e. 503.8 thousand) and Małopolskie (10.1%, i.e. 447.3 thousand). While Podlaskie (2.3%, i.e. 100.6 thousand), Lubuskie (2.3%, i.e. 102.5 thousand) and Opolskie (2.4%, i.e. 102.4 thousand) had the lowest number of persons employed.

The largest share of revenues was generated by microenterprises located in Mazowieckie Voivodship (29.4%, i.e. 583.0 billion PLN), Śląskie (10.1%, i.e. 200.2 billion PLN) and Wielkopolskie (9.1%, i.e. 180.8 billion PLN). The units of these three voivodships generated a total of 48.7% of surveyed enterprises' revenues, which amounted to 1 981.1 billion PLN on the country level.

The largest share in generating retail sales, wholesale, construction and assembly production and catering activity had units from Mazowieckie Voivodship, which incurred 17.9% (52.6 billion PLN) of total retail sales, 31.8% (144.3 billion PLN) of total wholesale, 21.1% (39.6 billion PLN) of total construction and assembly production and 23.2% (6.8 billion PLN) of total revenues from catering activity. The smallest share in retail sales was recorded in microenterprises located in Lubuskie Voivodship 1.7% (5.0 billion PLN) and wholesale in Świętokrzyskie 1.2% (5.6 billion PLN). In terms of construction and assembly production activity the smallest share had microenterprises from Lubuskie and Opolskie Voivodship after 1.8% (3.4 billion PLN), whereas in the catering production in Lubuskie Voivodship 1.3% (0.4 billion PLN).

The intensity indicator of microenterprises in individual voivodships in 2023 ranged from 45 units per 1000 population in Podlaskie Voivodship to 78 units per 1000 population in Mazowieckie Voivodship.

The highest monthly revenues per 1 person employed had units from Mazowieckie Voivodship (59 998 PLN) and the lowest from Warmińsko-Mazurskie Voivodship (26 028 PLN).

Rozdział 1.

Chapter 1.

Podstawowe dane o mikroprzedsiębiorstwach w latach 2018–2023

Basic data on microenterprises in 2018–2023

W latach 2018–2023 liczba mikroprzedsiębiorstw² w Polsce wzrosła o 155,2 tys. jednostek, tj. o 7,2%, średniorocznie populacja przedsiębiorstw do 9 osób pracujących zwiększyła się o 1,4%, przy czym wzrost ich liczby był coraz mniejszy – 3,2% w 2019 r., 2,1% w 2020 r., liczba mikroprzedsiębiorstw znacząco wzrosła jedynie w 2021 r. o 4,2%, natomiast w 2022 r. nastąpił spadek liczby przedsiębiorstw o 0,5%. W 2023 r. działalność gospodarczą w Polsce prowadziło 2 301,3 tys. mikroprzedsiębiorstw i w stosunku do roku poprzedniego liczba ich spadła o 43,3 tys. jednostek, tj. o 1,8%.

Tablica 1. Liczba mikroprzedsiębiorstw i pracujących
Table 1. Number of microenterprises and persons employed

Wyszczególnienie Specification	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Liczba mikroprzedsiębiorstw ogółem Total number of microenterprises	2 146 019	2 213 941	2 261 515	2 355 639	2 344 598	2 301 260
w tym liczba mikroprzedsiębiorstw do 1 osoby pracującej ^a of which number of microenterprises up to 1 person employed ^a	1 522 355	1 599 052	1 659 062	1 748 074	1 734 879	1 688 181
Pracujący (stan w dniu 31.12) Persons employed (as of 31.12)	4 173 208	4 229 197	4 286 742	4 445 189	4 472 709	4 427 807

^a Liczba mikroprzedsiębiorstw, w których pracuje maksymalnie 1 osoba i jest to dla niej główne miejsce pracy.
^a The number of microenterprises in which a maximum of 1 person is employed, and it is its main workplace.

Spośród ogółu przedsiębiorstw o liczbie pracujących do 9 osób działających w Polsce w 2023 r. 73,4% stanowiły mikroprzedsiębiorstwa do 1 osoby pracującej (w okresie 2018–2022 ich udział wahał się od 70,9% w 2018 r. do 74,0% w 2022 r.). Zaobserwowano, że średnioroczne tempo wzrostu liczby tych jednostek w latach 2018–2023 wyniosło 2,1% i było wyższe niż dla mikroprzedsiębiorstw ogółem, lecz w stosunku do roku poprzedniego ich liczba spadła o 2,7%, tj. 46,7 tys. jednostek.

W latach 2018–2023 podstawowym rodzajem ewidencji księgowej prowadzonej w mikroprzedsiębiorstwach była podatkowa księga przychodów i rozchodów (zob. tabl. 2). W 2023 r. liczba mikroprzedsiębiorstw z tego rodzaju ewidencją wyniosła 1 394 tys. – w stosunku do roku poprzedniego spadła o 13,7 tys., a w porównaniu z rokiem 2018 była niższa o 40,4 tys. Pozostałe rodzaje księgowości stosowane przez przedsiębiorstwa do 9 osób pracujących w 2023 r. to: ewidencja przychodów – 25,0%, księgi rachunkowe – 11,9% oraz karta podatkowa – 2,6% podmiotów.

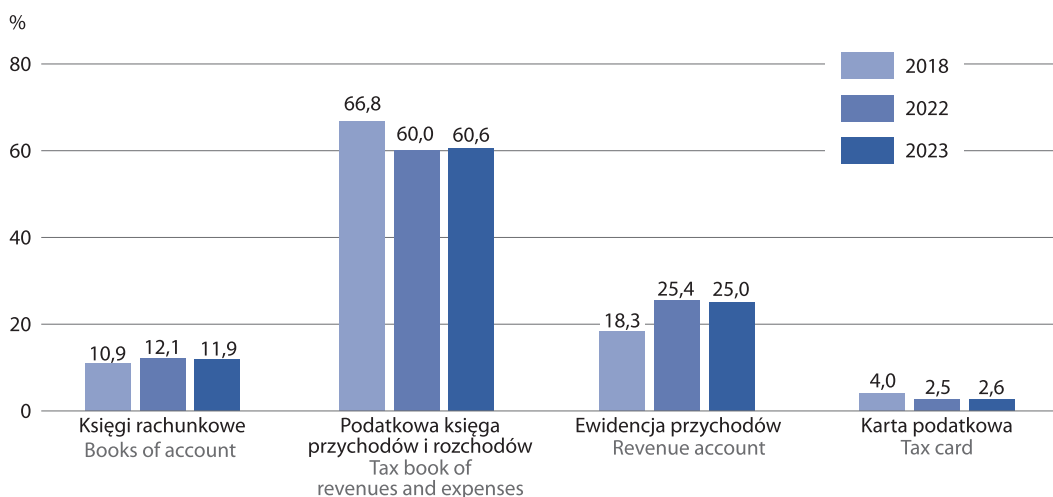
² W polskiej statystyce publicznej, zgodnie z zasadami obowiązującymi w statystyce europejskiej, za mikroprzedsiębiorstwo uważa się przedsiębiorstwo o liczbie pracujących do 9 osób. Dane prezentowane w niniejszej publikacji dotyczą wszystkich badanych sekcji PKD (łącznie z sekcją A i K) – patrz uwagi metodologiczne.

Porównując strukturę jednostek według rodzaju prowadzonej ewidencji księgowej (zob. wykres 1) zaobserwowano spadek udziału jednostek prowadzących: podatkową księgę przychodów i rozchodów – z 66,8% w 2018 r. do 60,6% w 2023 r. i kartę podatkową – z 4,0% w 2018 r. do 2,6% w 2023 r. oraz wzrost odsetka mikroprzedsiębiorstw prowadzących: księgi rachunkowe – z 10,9% w 2018 r. do 11,9% w 2023 r. i ewidencję przychodów – z 18,3% w 2018 r. do 25,0% w 2023 r.

Tablica 2. Liczba mikroprzedsiębiorstw według rodzaju prowadzonej ewidencji księgowej
Table 2. Number of microenterprises by kind of records kept

Wyszczególnienie Specification	2018	2019	2020	2021	2022	2023
OGÓŁEM TOTAL	2 146 019	2 213 941	2 261 515	2 355 639	2 344 598	2 301 260
Księgi rachunkowe Books of account	234 204	253 783	253 592	271 962	283 039	272 820
Podatkowa księga przychodów i rozchodów Tax book of revenues and expenses	1 433 976	1 485 917	1 513 381	1 544 870	1 407 345	1 393 612
Ewidencja przychodów Revenue account	392 739	398 893	427 529	463 048	594 855	575 935
Karta podatkowa Tax card	85 101	75 347	67 012	75 759	59 359	58 893

Wykres 1. Rodzaj prowadzonej ewidencji księgowej w mikroprzedsiębiorstwach
Chart 1. Kind of accounting records kept in microenterprises

W latach 2018–2023 liczba mikroprzedsiębiorstw na 100 tys. ludności kształtowała się na poziomie od 5 587 do 6 104 jednostek (odpowiednio w pierwszym i ostatnim roku badanego okresu). Do 2022 r. systematyczny wzrost wartości wskaźnika natężenia mikroprzedsiębiorstw wynikał zarówno z rosnącej liczby przedsiębiorstw, jak i spadającej liczby ludności w Polsce (zob. tabl. 3).

Liczba pracujących w mikroprzedsiębiorstwach w 2023 r. wyniosła 4 427,8 tys., a zatem zmalała w stosunku do roku poprzedniego o 44,9 tys. osób, tj. o 1,0%. W okresie 2018–2023 średnioroczne tempo wzrostu liczby osób pracujących kształtowało się na poziomie 1,2%, przy czym z roku na rok przyrost liczby osób pracujących był zróżnicowany (najwyższy – 3,7% w 2021 r., a najniższy – 0,6% w 2022 r.). W całym okresie 2018–2023 liczba pracujących w mikroprzedsiębiorstwach zwiększyła się o 6,1%.

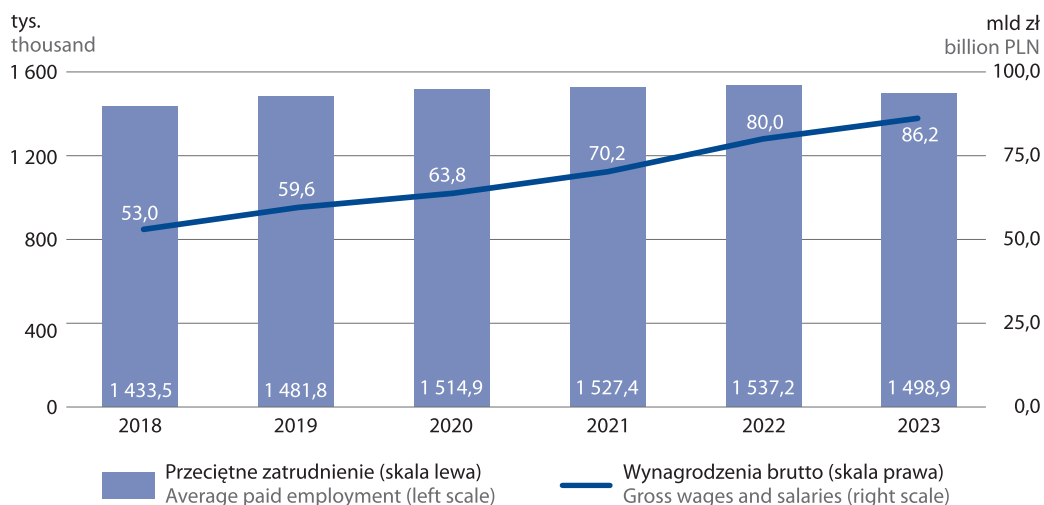
Analizując zmiany w zakresie pracujących i mikroprzedsiębiorstw zaobserwowano, że w latach 2019–2021 dynamika liczby mikroprzedsiębiorstw była wyższa niż liczby osób w nich pracujących. Dla liczby jednostek wyniosła r/r odpowiednio: 103,2%, 102,1% i 104,2%, a dla liczby osób w nich pracujących r/r odpowiednio 101,3%, 101,4% i 103,7%. W 2022 r. odnotowano spadek liczby mikroprzedsiębiorstw (dynamika=0,995), a liczba osób w nich pracujących wzrosła (dynamika=100,6), natomiast w 2023 r. zmniejszyła się zarówno liczba mikroprzedsiębiorstw (dynamika=0,982) jak i liczba osób w nich pracujących (dynamika=0,990). W efekcie liczba pracujących w przeliczeniu na 1000 mikroprzedsiębiorstw w latach 2018–2021 z roku na rok systematycznie spadała – z 1 945 osób do 1 887 osób w 2021 r., a w latach 2022–2023 wzrosła – z 1 908 osób do 1 924 osób.

Tablica 3. Podstawowe wskaźniki działalności gospodarczej mikroprzedsiębiorstw
Table 3. Basic microenterprises' economic activity indicators

Wyszczególnienie Specification	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Mikroprzedsiębiorstwa na 100 tys. ludności Microenterprises per 100 thousand population	5 587	5 768	5 896	6 173	6 198	6 104
Pracujący (stan w dniu 31.12) na 1000 mikroprzedsiębiorstw Persons employed (as of 31.12) per 1000 microenterprises	1 945	1 910	1 896	1 887	1 908	1 924
Przeciętne zatrudnienie na 1000 mikroprzedsiębiorstw Average paid employment per 1000 microenterprises	668	669	670	648	656	651

Przeciętne zatrudnienie w mikroprzedsiębiorstwach w 2023 r. wyniosło 1 498,9 tys. osób (zob. wykres 2) i spadło w stosunku do roku poprzedniego o 2,5% (w całym analizowanym okresie średniorocznym wzrost przeciętnego zatrudnienia wyniósł 0,9%, a najwyższy wzrost r/r odnotowano w 2019 – 3,4%). W 2023 r. – w stosunku do roku 2018 – przeciętne zatrudnienie w mikroprzedsiębiorstwach wzrosło o 4,6%. Natomiast wskaźnik liczby osób zatrudnionych przypadających na 1000 mikroprzedsiębiorstw obniżał się na przestrzeni analizowanego okresu, jego najwyższą wartość odnotowano w 2020 r. (670 osób), a najniższą w 2021 r. (648 osób).

Wykres 2. Przeciętne zatrudnienie i wynagrodzenia brutto
Chart 2. Average paid employment, gross wages and salaries

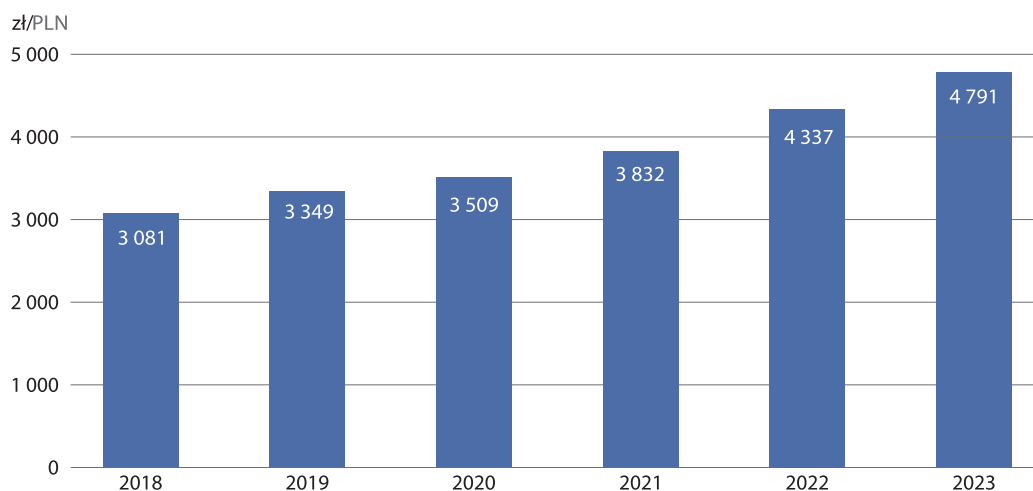

Kwota wynagrodzeń brutto w jednostkach do 9 osób pracujących w latach 2018–2023 wzrosła z 53,0 mld zł do 86,2 mld zł. Średnioroczny wzrost wartości wynagrodzeń brutto w tym okresie wyniósł 10,2% – najwyższy ich wzrost 13,9% r/r odnotowano w 2022 r., a najniższy 7,1% w 2020 r. Udział wynagrodzeń brutto w kosztach ogółem mikroprzedsiębiorstw w 2018 r. wyniósł 4,6%, w latach 2019–2020 wzrósł – odpowiednio do 4,9% i do 5,1%, a w 2021 r. i 2023 r. wyniósł tyle samo – po 5,3% (tylko w 2022 r. zmniejszył się do poziomu 5,2%).

W badanym okresie odnotowano również systematyczny wzrost miesięcznego wynagrodzenia brutto na 1 zatrudnionego – z 3 081 zł w 2018 r. do 4 791 zł w 2023 r., ponieważ kwota wynagrodzeń ogółem wypłacanych zatrudnionym w mikroprzedsiębiorstwach wzrastała szybciej niż przeciętna liczba osób w nich zatrudnionych (zob. wykres 3).

Wykres 3. Miesięczne wynagrodzenie brutto na 1 zatrudnionego

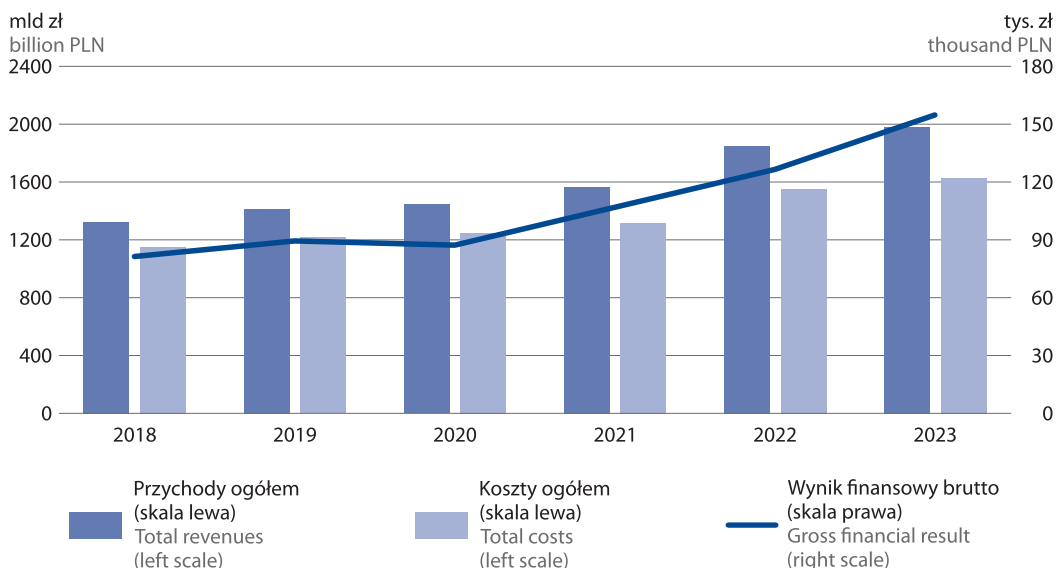
Chart 3. Monthly gross wages and salaries per 1 paid employee

W 2023 r. przychody ogółem kształtowały się na poziomie 1 981,1 mld zł, a koszty ogółem na poziomie 1 625,2 mld zł (w stosunku do roku poprzedniego wzrosły odpowiednio o 7,2% i 4,7%). W latach 2018–2023 występował systematyczny wzrost zarówno przychodów, jak i kosztów mikroprzedsiębiorstw (zob. wykres 4), w analizowanym okresie przychody mikroprzedsiębiorstw wzrosły łącznie o 49,7%, a koszty o 41,4%. Najwyższy wskaźnik poziomu kosztów odnotowano w 2018 r. – 86,8%, a najniższy udział kosztów w przychodach w 2023 r. – 82,0%. Średnioroczna dynamika przychodów wyniosła 108,4, a kosztów – 107,2.

Wykres 4. Przychody i koszty ogółem, wynik finansowy brutto na 1 mikroprzedsiębiorstwo

Chart 4. Total revenues and total costs, gross financial result per 1 microenterprise

W 2023 r. nadwyżka przychodów nad kosztami na 1 mikroprzedsiębiorstwo wyniosła 154,7 tys. zł i w porównaniu z rokiem 2022 wzrosła o 28,2 tys. zł. Był to największy wzrost wyniku finansowego brutto w przeliczeniu na 1 mikroprzedsiębiorstwo w latach 2018–2023, spadek nadwyżki przychodów nad kosztami r/r odnotowano jedynie w 2020 r. (o 2,1 tys. zł). Podobna sytuacja występowała w przypadku wskaźnika rentowności obrotu brutto, który w 2020 r. spadł do poziomu 13,7%, a w roku 2023 osiągnął najwyższą wartość 18,0%. Miesięczne przychody na 1 pracującego w 2023 r. kształtowały się na poziomie 37 176 zł i w porównaniu z rokiem 2022 wzrosły (o 2 615 zł) – w przypadku tego wskaźnika przejściowy spadek (o 278 zł) do poziomu 27 086 zł wystąpił w 2020 r. (zob. tabl. 4).

Tablica 4. Wskaźniki finansowe działalności gospodarczej mikroprzedsiębiorstw

Table 4. Finance microenterprises' economic activity indicators

Wyszczególnienie Specification	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Wynik finansowy brutto na 1 mikroprzedsiębiorstwo w zł Gross financial result per 1 microenterprise in PLN	81 293	89 401	87 265	106 811	126 507	154 688
Miesięczne przychody na 1 pracującego w zł Monthly revenues per 1 person employed in PLN	26 431	27 364	27 086	29 213	34 561	37 176
Wskaźnik rentowności obrotu brutto w % Gross turnover profitability indicator in %	13,2	14,0	13,7	16,1	16,0	18,0

W Polsce w latach 2018–2023 występował systematyczny wzrost wartości sprzedaży detalicznej mikroprzedsiębiorstw – średniorocznie o 6,0% (zob. tabl. 5). Najmniejszy wzrost wartości sprzedaży detalicznej odnotowano w 2020 r. (dynamika=100,5). Skokowy wzrost wartości sprzedaży detalicznej nastąpił w latach 2021–2022 odpowiednio do 245,2 mld zł (dynamika=107,4) w 2021 r. i do 278,1 mld zł (dynamika=113,4). W 2023 r. sprzedaż detaliczna wzrosła do 293,3 mld zł (dynamika=105,5). W całym analizowanym okresie (2018–2023) wartość sprzedaży detalicznej wzrosła o 33,8%.

Tablica 5. Sprzedaż detaliczna, hurtowa, produkcja budowlano-montażowa i przychody z działalności gastronomicznej

Table 5. Retail sale, wholesale, construction and assembly production and revenues from catering activity

Wyszczególnienie Specification	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Sprzedaż detaliczna w mln zł Retail sale in million PLN	219 146	227 219	228 304	245 247	278 141	293 322
Sprzedaż hurtowa w mln zł Wholesale in million PLN	327 987	340 372	348 231	375 137	442 525	453 992
Produkcja budowlano-montażowa w mln zł Construction and assembly production in million PLN	112 712	118 756	113 778	126 896	162 081	188 062
Przychody z działalności gastronomicznej w mln zł Sales revenues from catering activity in million PLN	17 111	20 851	17 811	21 026	25 464	29 363

Wartość sprzedaży hurtowej mikroprzedsiębiorstw w Polsce również systematycznie wzrastała w badanym okresie, przy czym średnie tempo wzrostu sprzedaży hurtowej w latach 2018–2023 wyniosło 6,7% i było wyższe niż w przypadku sprzedaży detalicznej (6,0%). W 2023 r. wystąpił wzrost wartości sprzedaży hurtowej mikroprzedsiębiorstw w stosunku do roku poprzedniego – o 2,6% (do 454,0 mld zł).

W badanym okresie (2018–2023) średnioroczny wzrost wartości produkcji budowlano-montażowej jednostek o liczbie pracujących do 9 osób wyniósł 10,8%. Wartość tego rodzaju produkcji w 2023 r. wyniosła 188,1 mld zł i w stosunku do roku 2022 wzrosła o 26,0 mld zł (dynamika=116,0). Spadek produkcji budowlano-montażowej r/r w badanym okresie (do wartości 113,8 mld zł) odnotowano tylko w 2020 r. (dynamika=95,8). Najwyższy udział wartości produkcji budowlano-montażowej w przychodach ogółem odnotowano w 2023 r. – 9,5% a najniższy w 2020 r. – 7,9%.

W latach 2018–2023 przychody z działalności gastronomicznej mikroprzedsiębiorstw stanowiły niewielką część ich przychodów ogółem. Jednak tempo wzrostu ich wartości (w porównaniu ze sprzedażą detaliczną i hurtową) było najwyższe – średniorocznie wyniosło 11,4%. Wartość przychodów z działalności gastronomicznej wzrosła z 17,1 mld zł w 2018 r. do 20,9 mld zł w 2019 r. (w 2019 r. odnotowano najwyższy wzrost r/r przychodów działalności gastronomicznej – wyniósł on 21,9%). W 2020 r. odnotowano najwyższy spadek wartości produkcji gastronomicznej o 3,0 mld zł. Natomiast w latach 2021–2023 przychody z działalności gastronomicznej wyniosły odpowiednio 21,0 mld zł (dynamika=118,1), 25,5 mld zł (dynamika=121,1) i 29,4 mld zł (dynamika=115,3).

Rozdział 2.

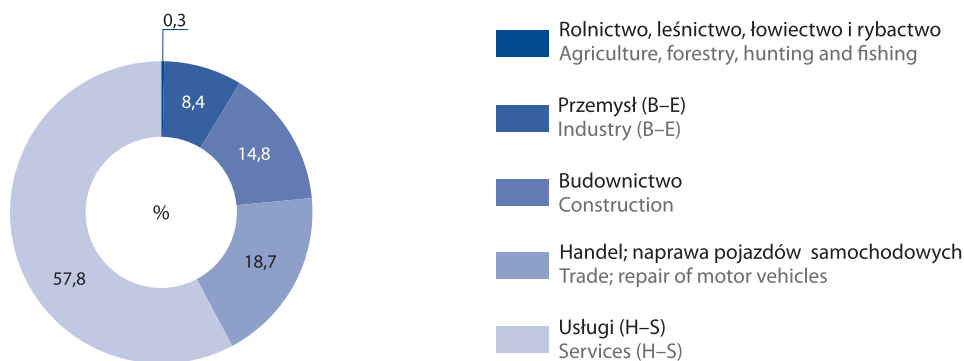
Chapter 2.

Wyniki badania mikroprzedsiębiorstw według sekcji PKD

Microenterprises survey results by NACE sections

Ze względu na przeważający rodzaj prowadzonej działalności gospodarczej w 2023 r. największy udział w mikroprzedsiębiorstwach miały jednostki prowadzące działalność w zakresie usług³ (57,8%). W porównaniu z rokiem poprzednim ich zbiorowość zwiększyła się z 1 328,9 tys. do 1 329,5 tys. jednostek. Przedsiębiorstwa do 9 osób pracujących, prowadzące działalność gospodarczą związaną z handlem i naprawą pojazdów samochodowych stanowiły drugą pod względem wielkości grupę mikroprzedsiębiorstw – 431,2 tys. (18,7% z ogółu), a ich liczba spadła w stosunku do roku poprzedniego o 4,7% (zob. wykres 5). W latach 2018–2023 zaobserwowano zwiększający się odsetek mikroprzedsiębiorstw sektora usług z 54,8% w 2018 r. do 57,8% w 2023 r. (nieznaczny spadek nastąpił w 2019 r. – 54,3%) przy zmniejszającym się systematycznie udziale jednostek handlowych z 21,9% w 2018 r. do 18,7% w 2023 r.

Wykres 5. Struktura mikroprzedsiębiorstw według sekcji PKD w 2023 r.
Chart 5. Structure of microenterprises by NACE sections in 2023

Trzecią największą grupę (14,8%) stanowiły mikroprzedsiębiorstwa prowadzące działalność w sekcji budownictwo. W 2023 r. w stosunku do roku poprzedniego ich liczba zmniejszyła się o 4,1% (z 355,6 tys. do 341,0 tys. jednostek), lecz w okresie sześcioletnim od 2018 r. wzrosła o 14,9%. W latach 2018–2023 mikroprzedsiębiorstwa prowadzące działalność budowlaną charakteryzowały się najwyższym tempem wzrostu – ich liczba wzrastała średnio z roku na rok o 2,8%. Liczba mikroprzedsiębiorstw działających w przemyśle⁴ w latach 2018–2023 była na podobnym poziomie, tj. w 2018 r. – 193,5 tys., a w 2023 r. – 192,2 tys. jednostek.

³ W niniejszej publikacji dokonano grupowania danych w stosunku do ogólnie przyjętych przekrojów klasyfikacyjnych ujmując pod pojęciem „usług” sekcje (H–S): H – transport i gospodarka magazynowa; I – zakwaterowanie i gastronomia; J – informacja i komunikacja; K – działalność finansowa i ubezpieczeniowa; L – obsługa rynku nieruchomości; M – działalność profesjonalna, naukowa i techniczna; N – administrowanie i działalność wspierająca; P – edukacja; Q – opieka zdrowotna i pomoc społeczna; R – kultura, rozrywka i rekreacja; S – pozostała działalność usługowa – patrz uwagi metodologiczne.

⁴ Pod pojęciem „przemysł” uwzględniono sekcje (B–E): B – górnictwo i wydobywanie; C – przetwórstwo przemysłowe, D – wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę; E – dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami, rekultywacja.

Zmiany w stanie i strukturze osób pracujących w mikroprzedsiębiorstwach w badanym okresie były odwzorowaniem zmian w stanie i strukturze mikroprzedsiębiorstw. W 2023 r. najwięcej osób pracowało w sektorze usług – 2 250,5 tys. osób, tj. 50,8% wszystkich pracujących w mikroprzedsiębiorstwach i ich liczba zmalała w stosunku do roku poprzedniego o 0,2% (tj. o 3,8 tys. osób). Drugą sekcją o największej liczbie pracujących był handel; naprawa pojazdów samochodowych – 1 026,6 tys. osób stanowiło 23,2% ogółu pracujących, przy czym zarówno w stosunku do 2022 r., jak i do 2018 r. w tej sekcji odnotowano spadek liczby pracujących – odpowiednio o 1,6% i o 6,1%. W tym samym czasie (2023 r.) w budownictwie pracowało 670,5 tys. osób, tj. 15,1% ogółu pracujących i odnotowano ich spadek w stosunku do roku 2022 o 0,9% (tj. o 6,4 tys. osób). Udział pracujących w mikroprzedsiębiorstwach prowadzących działalność przemysłową w ostatnich latach utrzymywał się na podobnym poziomie – w 2023 r. wyniósł 10,4% (tj. o 460,2 tys. osób). W przemyśle w 2023 r. w stosunku do roku poprzedniego liczba pracujących zmalała o 3,7% (tj. o 17,9 tys. osób).

Tablica 6. Liczba mikroprzedsiębiorstw i pracujących, przychody ogółem według sekcji PKD w 2023 r.
Table 6. Number of microenterprises, persons employed and total revenues by NACE sections in 2023

Wyszczególnienie Specification	Liczba mikroprzedsiębiorstw Number of microenterprises	Pracujący ogółem (stan w dniu 31.12) Persons employed (as of 31.12)	Przychody ogółem w mln zł Total revenues in million PLN
OGÓŁEM TOTAL	2 301 260	4 427 807	1 981 137,6
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo Agriculture, forestry, hunting and fishing	7 328	20 023	4 922,7
Przemysł (sekcje B–E) Industry (B–E sections)	192 213	460 203	199 280,1
Budownictwo Construction	341 041	670 453	265 223,6
Handel; naprawa pojazdów samochodowych Trade; repair of motor vehicles	431 177	1 026 638	708 340,5
Usługi (sekcje H–S) Services (H–S sections)	1 329 502	2 250 491	803 370,7

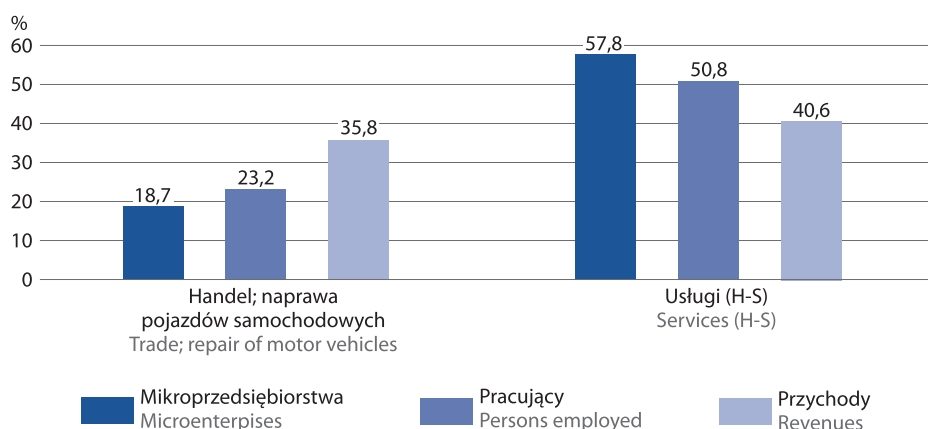
Biorąc pod uwagę rodzaj prowadzonej działalności gospodarczej w 2023 r. największą część przychodów wszystkich mikroprzedsiębiorstw, tj. 40,6% (803,4 mld zł) wygenerowały jednostki działające w usługach, a dalsze 35,8% (708,3 mld zł) jednostki w sekcji handel; naprawa pojazdów samochodowych. W porównaniu z rokiem poprzednim odnotowano wzrost przychodów o 9,3% (w usługach) i o 2,6% (w handlu), a w stosunku do 2018 r. wzrosły one odpowiednio o 50,8% i o 32,9%. Pozostałą część przychodów mikroprzedsiębiorstw w 2023 r., tj. 23,6% wygenerowały jednostki działające w: budownictwie (265,2 mld zł), przemyśle (199,3 mld zł) oraz rolnictwie, leśnictwie, łowiectwie i rybactwie (4,9 mld zł) (zob. tabl. 6). Mikroprzedsiębiorstwa budowlane charakteryzowały się najwyższą dynamiką wartości przychodów ogółem – 116,3 w porównaniu z rokiem 2022 r. i 184,8 w stosunku do roku 2018 (wzrost odpowiednio o 37,1 mld zł i o 121,7 mld zł).

Analizując łącznie dane o liczbie mikroprzedsiębiorstw i pracujących oraz przychodach w 2023 r. według rodzaju prowadzonej działalności gospodarczej zaobserwowano, że 18,7% wszystkich mikroprzedsiębiorstw działało w handlu (skupiało 23,2% ogółu pracujących) i wygenerowało 708,3 mld zł (35,8% przychodów mikroprzedsiębiorstw ogółem) (zob. wykres 6). W sektorze usług za zbliżoną wartość

przychodów, tj. 803,4 mld zł (40,6%) odpowiadało 57,8% wszystkich jednostek skupiających 50,8% ogółu pracujących. Działalność usługowa była przeważającym rodzajem działalności dla przedsiębiorstw do 9 osób pracujących.

Wykres 6. Struktura mikroprzedsiębiorstw, pracujących i przychodów dla sekcji handel; naprawa pojazdów samochodowych oraz sektora usług w 2023 r.

Chart 6. Structure of microenterprises, persons employed and revenues for section trade; repair of motor vehicle and services in 2023

Wyniki badania mikroprzedsiębiorstw w Polsce w 2023 r. według liczby pracujących w głównym miejscu pracy oraz sekcji PKD wskazały, że najbardziej liczną grupą – 1 688,2 tys. jednostek – były mikroprzedsiębiorstwa posiadające do 1 osoby pracującej. Ich udział wśród jednostek ogółem wyniósł 73,4% i zmniejszył się w porównaniu z rokiem 2022 o 0,6 p. proc. Najmniejszy odsetek jednostek o liczbie pracujących do 1 osoby występował w rolnictwie, leśnictwie, łowiectwie i rybactwie – 49,4%, a największy w sektorze usług – 79,9% (struktura pozioma). Wśród mikroprzedsiębiorstw o liczbie pracujących do 1 osoby największy odsetek, tj. 62,9% (struktura pionowa) stanowiły jednostki sektora usług – 1 062,0 tys., ich liczba wzrosła w odniesieniu do roku 2022 o 0,3% (zob. tabl. 7).

Tablica 7. Liczba mikroprzedsiębiorstw według liczby pracujących w głównym miejscu pracy oraz sekcji PKD w 2023 r.

Table 7. Microenterprises by number of persons employed in the main workplace and NACE sections in 2023

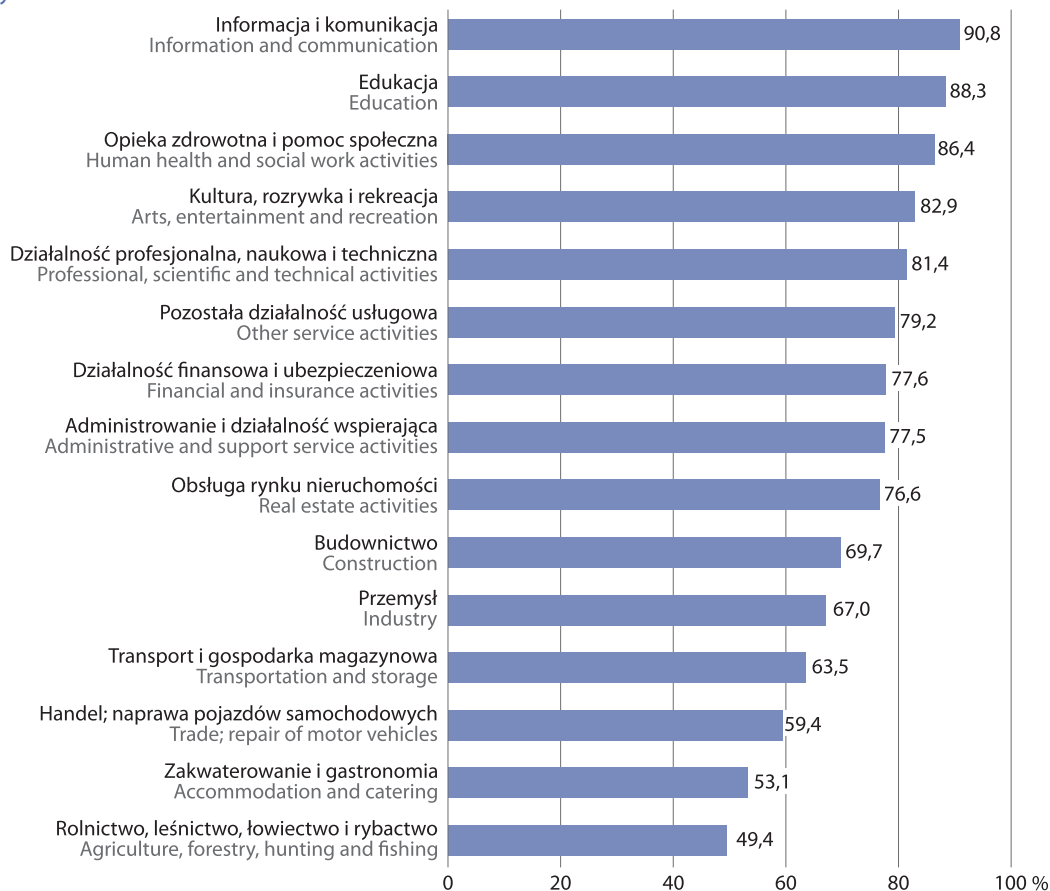
Wyszczególnienie Specification	Ogółem Total	do 1 osoby pracującej up to 1 person employed	2 osoby pracujące 2 persons employed	3 osoby pracujące 3 persons employed	4 osoby pracujące 4 persons employed	5 osób pracujących 5 persons employed	6 i więcej osób pracu- jących 6 and more persons employed
OGÓŁEM TOTAL	2 301 260	1 688 181	207 738	127 824	95 317	62 203	119 996
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo Agriculture, forestry, hunting and fishing	7 328	3 614	998	618	616	714	768
Przemysł (sekcje B–E) Industry (B–E sections)	192 213	128 606	16 767	9 561	8 349	9 290	19 639
Budownictwo Construction	341 041	238 036	43 520	19 081	14 920	9 826	15 658

Tablica 7 Liczba mikroprzedsiębiorstw według liczby pracujących w głównym miejscu pracy oraz sekcji PKD w 2023 r. (dok.)

Table 7 Microenterprises by number of persons employed in the main workplace and NACE sections in 2023 (cont.)

Wyszczególnienie Specification	Ogółem Total	do 1 osoby pracującej up to 1 person employed	2 osoby pracujące 2 persons employed	3 osoby pracujące 3 persons employed	4 osoby pracujące 4 persons employed	5 osób pracujących 5 persons employed	6 i więcej osób pracu- jących 6 and more persons employed
Handel; naprawa pojazdów samochodowych Trade; repair of motor vehicles	431 177	255 886	61 105	37 263	24 761	16 179	35 984
Usługi (sekcje H–S) Services (H–S sections)	1 329 502	1 062 039	85 348	61 299	46 670	26 194	47 946

Biorąc pod uwagę szczegółową strukturę mikroprzedsiębiorstw posiadających do 1 osoby pracującej (w głównym miejscu pracy) według sekcji PKD zaobserwowano, że ich udział wahał się od 49,4% w sekcji rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo do 90,8% w sekcji informacja i komunikacja (zob. wykres 7).

Wykres 7. Udział mikroprzedsiębiorstw do 1 osoby pracującej^a w mikroprzedsiębiorstwach ogółem według sekcji PKD w 2023 r.Chart 7. The share of microenterprises up to 1 person employed^a in total microenterprises by NACE sections in 2023

a Liczba mikroprzedsiębiorstw, w których pracuje maksymalnie 1 osoba i jest to dla niej główne miejsce pracy.
a The number of microenterprises in which a maximum of 1 person is employed, and it is its main workplace.

Najbardziej zróżnicowane pod względem rodzaju prowadzonej działalności były mikroprzedsiębiorstwa posiadające 2 osoby pracujące (207,7 tys. jednostek). Spośród nich 41,1% prowadziło działalność usługową, 29,4% działalność związaną z handlem i naprawą pojazdów samochodowych, 20,9% było związanych z budownictwem, 8,1% z przemysłem, a 0,5% z rolnictwem.

Zmiany w strukturze mikroprzedsiębiorstw według sekcji PKD to nie tylko efekt likwidacji działalności gospodarczej i rozpoczęcia działalności przez nowe jednostki, ale również wynik zmian rodzaju prowadzonej działalności (sekcji PKD) przez poszczególne podmioty. Zestawienie informacji o zadeklarowanym przez mikroprzedsiębiorstwa rodzaju działalności gospodarczej w rejestrze urzędowym REGON z danymi o aktualnym rodzaju działalności gospodarczej jednostek z badania statystycznego (zob. tabl. 8) umożliwiło analizę skali zmian rodzaju prowadzonej działalności gospodarczej mikroprzedsiębiorstw.

Tablica 8. Zmiany rodzaju prowadzonej działalności gospodarczej mikroprzedsiębiorstw w oparciu o dane rejestrowe oraz wyniki badania w 2023 r.

Table 8. Changes in the type of economic activity conducted by microenterprises based on register data and survey results in 2023

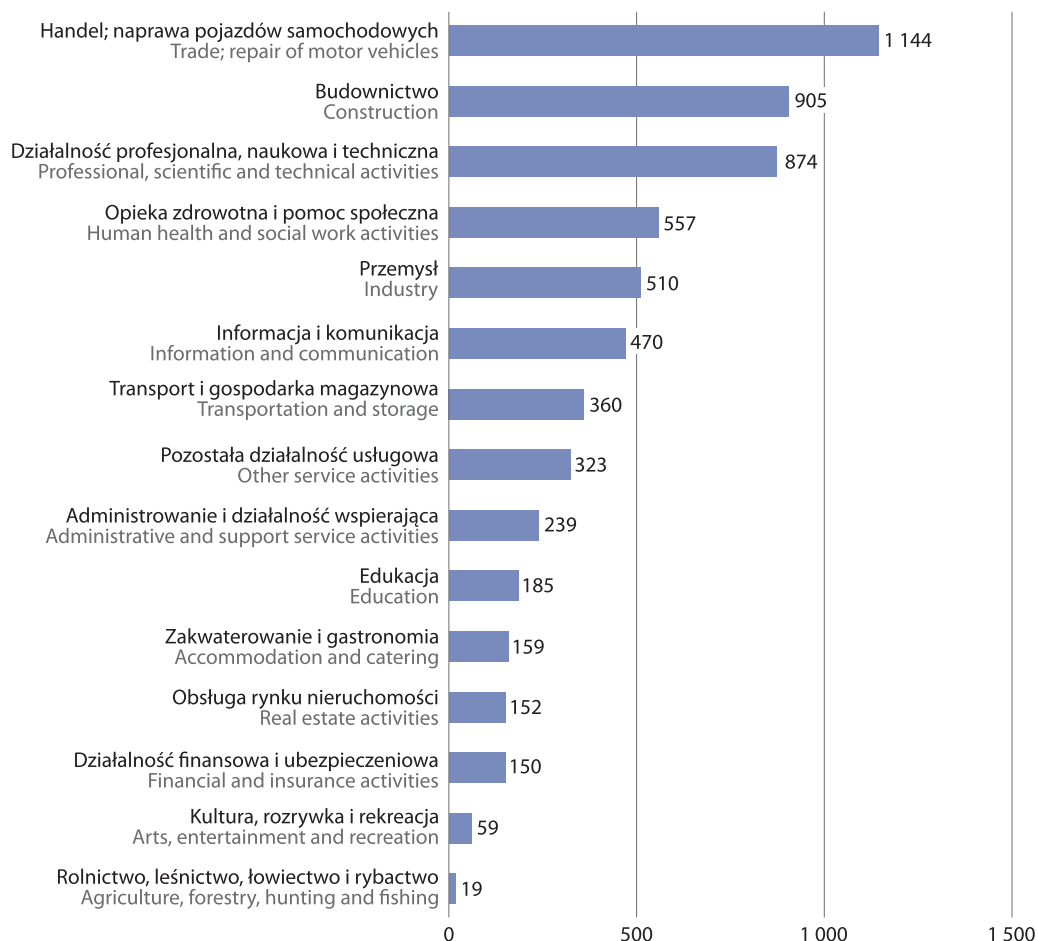
Rodzaj działalności gospodarczej Type of economic activity	Ogółem Total	według sekcji w % by sections in %				
		A	(B-E)	F	G	(H-S)
z badania surveyed						
wg rejestru REGON registered						
Sekcja A Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo Section A Agriculture, forestry, hunting and fishing	100,0	98,3	0,6	0,4	0,6	0,1
Sekcje (B-E) Przemysł Sections (B-E) Industry	100,0	0,0	97,8	0,2	1,3	0,7
Sekcja F Budownictwo Section F Construction	100,0	0,0	1,3	94,7	1,7	2,3
Sekcja G Handel; naprawa pojazdów samochodowych Section G Trade; repair of motor vehicles	100,0	0,0	1,3	0,4	96,2	2,1
Sekcje (H-S) Usługi Sections (H-S) Services	100,0	0,0	0,8	0,6	1,7	96,9

Na podstawie zebranych danych zaobserwowano, że w 2023 r. najczęściej rodzaj prowadzonej działalności gospodarczej w stosunku do informacji podanej w rejestrze REGON zmieniały mikroprzedsiębiorstwa z sekcji budownictwo – 5,3% (94,7% jednostek z sekcji F kontynuowało działalność zgodną z zadeklarowanym rodzajem PKD). W dalszej kolejności zmiany w rodzaju prowadzonej działalności dokonywały jednostki handlowe – 3,8% (96,2%) oraz z sektora usług – 3,1% (96,9%). Najrzadziej zmian dokonywały podmioty, które swoją pierwotną działalność zarejestrowały w sekcji rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo oraz w przemyśle. W 2023 r. odpowiednio 98,3% oraz 97,8% z tych jednostek nadal prowadziło działalność gospodarczą zadeklarowaną w rejestrze REGON.

Wewnątrz sektora usług najczęściej zmiany PKD występowały w sekcji obsługa rynku nieruchomości – 10,2% wszystkich mikroprzedsiębiorstw z tej sekcji zmieniło rodzaj prowadzonej działalności, spośród nich 3,0% badanych jednostek kontynuowało dalszą działalność w sekcji handel; naprawa pojazdów samochodowych, 2,0% w przemyśle, a 1,6% w budownictwie.

W Polsce w 2023 r. największa liczba jednostek na 100 tys. ludności występowała w sektorze usług – 3 527, w tym w sekcji działalność profesjonalna, naukowa i techniczna – 874 jednostki na 100 tys. ludności (zob. wykres 8). W sekcji handel; naprawa pojazdów samochodowych wskaźnik natężenia mikroprzedsiębiorstw wyniósł 1 144 jednostki, w budownictwie 905 jednostek, a w przemyśle 510 jednostek na 100 tys. ludności. Najmniej przedsiębiorstw do 9 osób pracujących występowało w rolnictwie, leśnictwie, łowiectwie i rybactwie – 19 jednostek na 100 tys. ludności. W skali całego kraju wartość omawianego wskaźnika wynosiła 6 104 jednostki na 100 tys. ludności.

Wykres 8. Mikroprzedsiębiorstwa na 100 tys. ludności według sekcji PKD w 2023 r.
Chart 8. Microenterprises per 100 thousand population by NACE sections in 2023

Liczba osób pracujących na 1000 mikroprzedsiębiorstw w Polsce w 2023 r. była najniższa w sektorze usług i wyniosła 1 693 osoby – w odróżnieniu od budownictwa (1 966), handlu (2 381), przemysłu (2 394), czy rolnictwa (2 732). Jest to zgodne z wcześniej omawianymi wynikami, gdyż w sekcjach usługowych przeważają jednostki posiadające maksymalnie do 1 osoby pracującej w głównym miejscu pracy. W ramach działalności usługowych wskaźnik ten był jednak bardzo zróżnicowany i wahał się od 1 338 osób na 1000 mikroprzedsiębiorstw w sekcji informacja i komunikacja do 2 944 osób w sekcji zakwaterowanie i gastronomia (zob. wykres 9). W skali całego kraju wartość omawianego wskaźnika kształtowała się na poziomie 1 924 osoby na 1000 mikroprzedsiębiorstw.

Wykres 9. Pracujący na 1000 mikroprzedsiębiorstw według sekcji PKD w 2023 r.^a
Chart 9. Persons employed per 1000 microenterprises by NACE sections in 2023^a

a Stan w dniu 31 grudnia.

a As of 31 December.

Biorąc pod uwagę rodzaj prowadzonej działalności gospodarczej struktura wynagrodzeń brutto i przeciętnego zatrudnienia w mikroprzedsiębiorstwach w poszczególnych latach badanego okresu 2018–2023 była podobna. W 2023 r. najwyższe wydatki na wynagrodzenia brutto – 38 117,9 mln zł, tj. 44,2% kwoty wynagrodzeń brutto ogółem – wypłaconych pracującym w mikroprzedsiębiorstwach, odnotowano w sektorze usług oraz w sekcji handel; naprawa pojazdów samochodowych – 23 901,0 mln zł (27,7%). Z kolei najwyższy wzrost wydatków na wynagrodzenia brutto w porównaniu z rokiem poprzednim odnotowano w budownictwie – o 10,7% i w usługach – o 7,2%, a w stosunku do 2018 r. wzrosły one odpowiednio o 86,3% i o 69,9%.

W 2023 r. najwyższe przeciętne zatrudnienie również odnotowano w sektorze usług oraz w sekcji handel; naprawa pojazdów samochodowych – wyniosło ono odpowiednio 625,2 tys. osób (tj. 41,7%) i 416,3 tys. osób (tj. 27,8%). Przeciętne zatrudnienie w mikroprzedsiębiorstwach w 2023 r. w porównaniu z 2022 r. wzrosło jedynie w budownictwie – o 0,9%, natomiast w całym analizowanym okresie (2018–2023) największy wzrost przeciętnego zatrudnienia odnotowano w budownictwie 16,9% i w sektorze usług – 11,7%.

Odnosząc liczbę osób zatrudnionych do liczby mikroprzedsiębiorstw zaobserwowano, że wartość tego wskaźnika (na 1000 mikroprzedsiębiorstw) w Polsce w 2023 r. była najniższa w sektorze usług i wyniosła 470 osób – w odróżnieniu od budownictwa (736), handlu (965), przemysłu (1 027) i rolnictwa (1 213) (zob. tabl. 9).

Tablica 9. Wskaźniki zatrudnienia i wynagrodzeń w mikroprzedsiębiorstwach według sekcji PKD w 2023 r.
Table 9. Indicators of paid employment and gross wages and salaries in microenterprises by NACE sections in 2023

Wyszczególnienie Specification	Wynagrodzenia brutto w mln zł Gross wages and salaries in million PLN	Przeciętne zatrudnienie na 1000 mikroprzedsiębiorstw Average paid employment per 1000 microenterprises	Miesięczne wynagrodzenie brutto na 1 zatrudnionego w zł Monthly gross wages and salaries per 1 paid employee in PLN
OGÓŁEM TOTAL	86 164,7	651	4 791
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo Agriculture, forestry, hunting and fishing	380,2	1 213	3 565
Przemysł (sekcje B–E) Industry (B–E sections)	10 750,8	1 027	4 540
Budownictwo Construction	13 014,9	736	4 319
Handel; naprawa pojazdów samochodowych Trade; repair of motor vehicles	23 901,0	965	4 785
Usługi (sekcje H–S) Services (H–S sections)	38 117,9	470	5 081

W 2023 r. w sektorze usług odnotowano najwyższe miesięczne wynagrodzenie brutto na 1 zatrudnionego (5 081 zł). Wewnątrz tego sektora wyróżniały się mikroprzedsiębiorstwa z sekcji: informacja i komunikacja (7 827 zł), działalność profesjonalna, naukowa i techniczna (5 821 zł) oraz działalność finansowa i ubezpieczeniowa (5 596 zł). Najniższe przeciętne wynagrodzenie odnotowano w pozostałej działalności usługowej – (3 817 zł) (zob. wykres 10). Wzrost przeciętnego wynagrodzenia w mikroprzedsiębiorstwach z wyżej wymienionych sekcji w stosunku do roku poprzedniego wyniósł odpowiednio – 7,4%, 10,5%, 8,2% oraz 13,8%.

W sekcji handel; naprawa pojazdów samochodowych miesięczne wynagrodzenie brutto na 1 zatrudnionego wzrosło w porównaniu z 2022 r. o 10,9% (w 2023 r. – 4 785 zł), w przemyśle o 10,1% (w 2023 r. – 4 540 zł), a w budownictwie o 9,8% (w 2023 r. – 4 319 zł) – podczas gdy w skali całego kraju wartość omawianego wskaźnika wyniosła – 4 791 zł.

Wykres 10. Miesięczne wynagrodzenie brutto na 1 zatrudnionego według sekcji PKD w 2023 r.
 Chart 10. Monthly gross wages and salaries per 1 paid employee by NACE sections in 2023

W 2023 r. (podobnie jak w 2022 r.) mikroprzedsiębiorstwa z sekcji obsługa rynku nieruchomości (zob. wykres 11) charakteryzowały się najwyższą wartością miesięcznych przychodów na 1 pracującego – 67,2 tys. zł (73,6 tys. zł w 2022 r.). Najniższą wartość miesięcznych przychodów na 1 pracującego odnotowano w przedsiębiorstwach do 9 osób pracujących zajmujących się pozostałą działalnością usługową – 8,1 tys. zł (7,6 tys. zł w 2022 r.), podczas gdy w skali całego kraju kształtowała się ona na poziomie 37,2 tys. zł (34,6 tys. zł w 2022 r.).

Wykres 11. Miesięczne przychody na 1 pracującego według sekcji PKD w 2023 r.

Chart 11. Monthly revenues per 1 person employed by NACE sections in 2023

W 2023 r. wskaźnik poziomu kosztów mikroprzedsiębiorstw sektora usług wyniósł 74,2% (najwyższy – 89,0%, był w sekcji zakwaterowanie i gastronomia, a najniższy – 51,2% w sekcji opieka zdrowotna i pomoc społeczna). W pozostałych sekcjach PKD udział kosztów w przychodach mikroprzedsiębiorstw mieścił się w przedziale od 70,4% w sekcji rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo do 91,8% w sekcji handel; naprawa pojazdów samochodowych. W 2023 r. w skali całego kraju wskaźnik poziomu kosztów ukształtował się na poziomie 82,0%.

Nadwyżka przychodów nad kosztami na 1 mikroprzedsiębiorstwo w 2023 r. wśród jednostek z sektora usług wyniosła 155 914 zł, przy czym wewnątrz tego sektora omawiany wskaźnik był zróżnicowany i wyniósł – od 37 332 zł dla mikroprzedsiębiorstw z sekcji pozostała działalność usługowa do 435 903 zł dla przedsiębiorstw z sekcji obsługa rynku nieruchomości. W pozostałych sekcjach PKD nadwyżka przychodów nad kosztami na 1 mikroprzedsiębiorstwo mieściła się w przedziale od 135 094 zł w sekcji handel; naprawa pojazdów samochodowych do 198 627 zł wśród jednostek działających w rolnictwie, leśnictwie, łowiectwie i rybactwie. W 2023 r. w skali całego kraju wynik finansowy brutto na 1 mikroprzedsiębiorstwo ukształtował się na poziomie 154 688 zł.

Rozdział 3.

Chapter 3.

Wyniki badania mikroprzedsiębiorstw według województw

Microenterprises survey results by voivodships

Najwięcej mikroprzedsiębiorstw prowadzących działalność gospodarczą w Polsce w 2023 r. miało siedzibę na terenie województwa mazowieckiego – 430,7 tys., stanowiły one 18,7% jednostek ogółem (zob. tabl. 10). Znaczny udział w strukturze mikroprzedsiębiorstw miały również jednostki zlokalizowane w województwie śląskim (245,4 tys.) i małopolskim (227,5 tys.) – odpowiednio 10,7% i 9,9% ogółu mikroprzedsiębiorstw. Najmniej przedsiębiorstw do 9 osób pracujących w 2023 r. (zob. wykres 12) funkcjonowało na terenie województwa opolskiego (50,0 tys., tj. 2,1%), podlaskiego (51,9 tys., 2,2%) i lubuskiego (54,8 tys., 2,4%).

Tablica 10. Podstawowe dane i wskaźniki działalności gospodarczej mikroprzedsiębiorstw według województw w 2023 r.

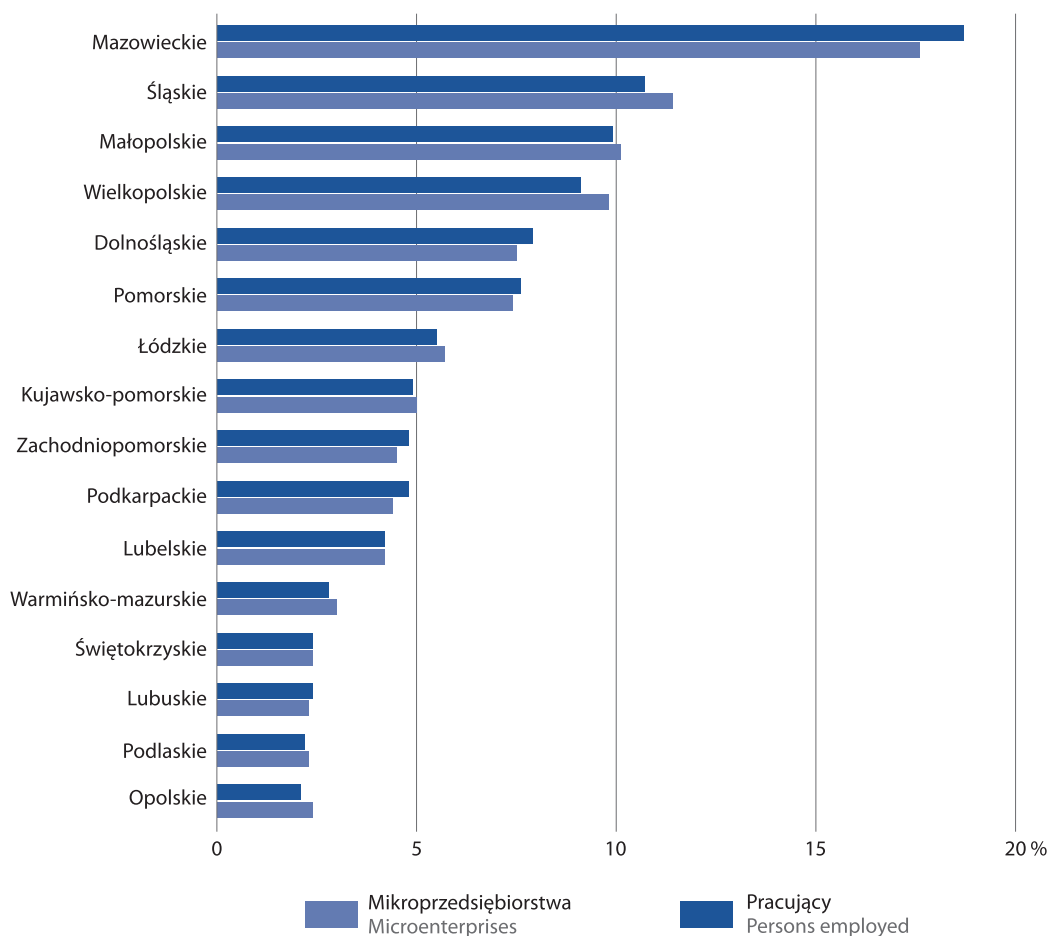
Table 10. Basic data and microenterprises' economic activity indicators by voivodships in 2023

Wyszczególnienie Specification	Liczba mikroprzedsiębiorstw Number of microenterprises		Liczba pracujących ^a Persons employed ^a		Przeciętne zatrudnienie Average paid employment
	ogółem total	na 1000 ludności per 1000 population	ogółem total	na 1000 ludności per 1000 population	
OGÓŁEM TOTAL	2 301 260	61	4 427 807	118	1 498 853
Dolnośląskie	180 805	63	333 395	116	109 144
Kujawsko-pomorskie	113 425	57	219 534	110	73 090
Lubelskie	97 513	48	188 102	94	67 411
Lubuskie	54 832	56	102 498	105	36 380
Łódzkie	125 979	53	250 673	106	82 555
Małopolskie	227 476	66	447 254	130	139 591
Mazowieckie	430 650	78	780 364	142	261 278
Opolskie	50 019	53	102 434	109	37 773
Podkarpackie	109 929	53	196 704	95	62 449
Podlaskie	51 873	45	100 586	88	35 909
Pomorskie	173 893	74	328 636	139	107 368
Śląskie	245 394	57	503 819	117	179 052
Świętokrzyskie	54 896	47	108 207	93	40 073
Warmińsko-mazurskie	64 282	47	132 047	97	47 526
Wielkopolskie	209 534	60	432 517	124	154 548
Zachodniopomorskie	110 762	68	201 038	123	64 707

^a Stan w dniu 31 grudnia

^a As of 31 December

Wykres 12. Struktura mikroprzedsiębiorstw i pracujących według województw w 2023 r.
 Chart 12. Structure of microenterprises and persons employed by voivodships in 2023

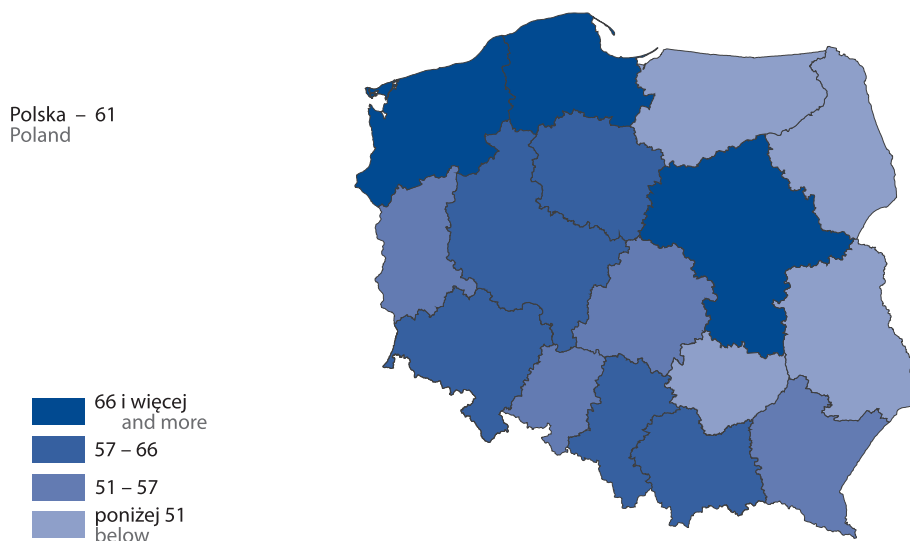

W 2023 r. w porównaniu z rokiem 2022 w większości województw odnotowano spadek liczby mikroprzedsiębiorstw – największy spadek odnotowano w województwach: podlaskim, małopolskim i warmińsko-mazurskim – odpowiednio o 9,7 tys. jednostek (dynamika=84,2), 28,3 tys. (88,9) oraz 7,9 tys. (89,1). Największy przyrost jednostek wystąpił w województwie podkarpackim (dynamika=109,5 – tj. o 9,5 tys.), lubuskim (105,2 – tj. o 2,7 tys.), oraz opolskim (104,7 – tj. o 2,3 tys.).

W całym analizowanym okresie (2018–2023) w większości województw odnotowano wzrost liczby mikroprzedsiębiorstw, a indeksy dynamiki (2023/2018) kształtowały się od 100,1 w województwie podlaskim (nieznaczny wzrost jednostek) do 127,8 w województwie podkarpackim (wzrost o 23,9 tys. jednostek). W dwóch województwach w badanym okresie odnotowano spadek liczby mikroprzedsiębiorstw – w wielkopolskim indeks dynamiki wyniósł 96,1 (spadek o 8,5 tys. jednostek), a w łódzkim 98,0 (spadek o 2,5 tys. jednostek).

Najwyższy wskaźnik natężenia mikroprzedsiębiorstw na 1000 ludności w 2023 r. odnotowano w województwie mazowieckim (78 podmiotów), na drugim miejscu znalazło się województwo pomorskie (74 podmioty). W województwach: podlaskimi (45 podmiotów), świętokrzyskim i warmińsko-mazurskim (po 47 podmiotów) występowało najmniej jednostek do 9 osób pracujących na 1000 ludności (zob. mapa 1).

Mapa 1. Mikroprzedsiębiorstwa na 1000 ludności w 2023 r.
Map 1. Microenterprises per 1000 population in 2023

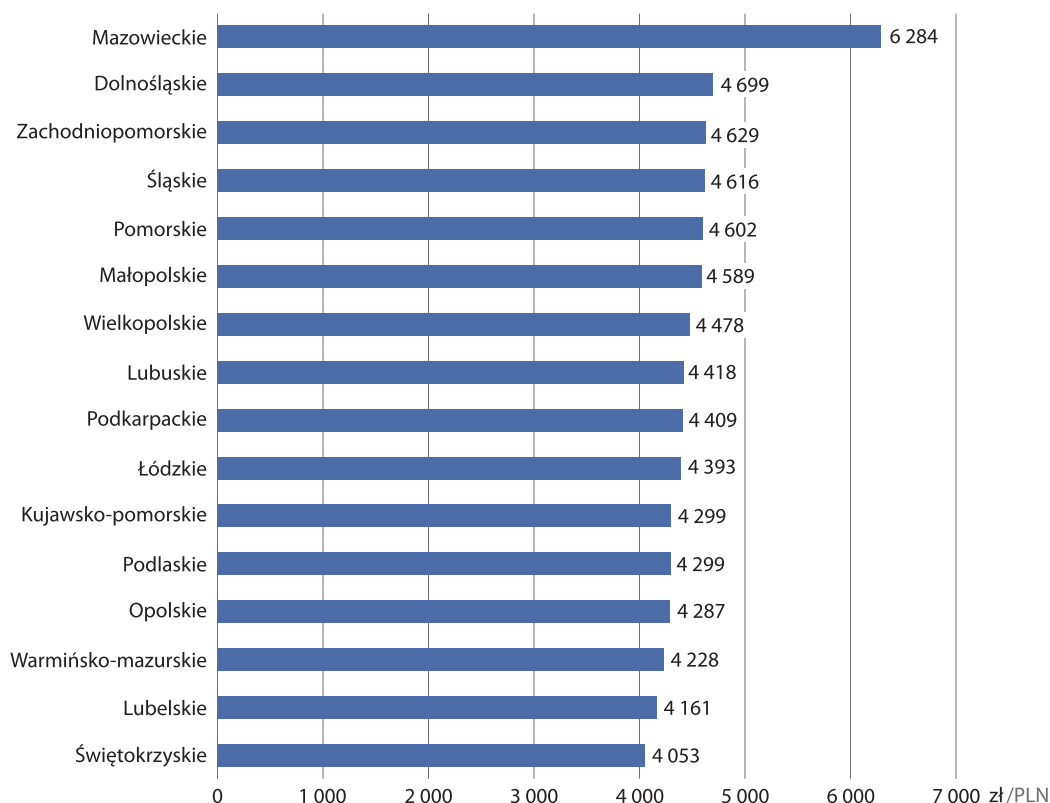
Pod względem liczby pracujących w mikroprzedsiębiorstwach w 2023 r. wyróżniały się województwa: mazowieckie (780,4 tys. osób, 17,6% ogółu pracujących), śląskie (503,8 tys. osób, 11,4%) i małopolskie (447,3 tys. osób, 10,1%). Najmniej pracujących w mikroprzedsiębiorstwach odnotowano w województwach: podlaskim (100,6 tys. osób, tj. 2,3%), opolskim (102,4 tys. osób, 2,4%) oraz lubuskim (102,5 tys. osób, 2,3%). Struktura pracujących w mikroprzedsiębiorstwach w 2023 r. według województw była bardzo zbliżona do struktury mikroprzedsiębiorstw (zob. wykres 12).

W 2023 r., podobnie jak w 2022 r., nie we wszystkich województwach liczba pracujących w mikroprzedsiębiorstwach wzrosła – największy przyrost wystąpił w województwie opolskim (dynamika=108,6 – tj. o 8,1 tys. osób) i podkarpackim (104,1 – tj. o 7,7 tys. osób) oraz wielkopolskim (102,2 – tj. o 9,2 tys. osób). Największy spadek liczby osób pracujących w mikroprzedsiębiorstwach nastąpił w województwach: podlaskim (dynamika=86,0 – tj. spadek o 16,4 tys. osób), małopolskim (92,9 – tj. o 34,2 tys. osób) oraz warmińsko-mazurskim (93,1 – tj. o 9,8 tys. osób).

W całym analizowanym okresie (2018–2023) w większości województw odnotowano wzrost liczby osób pracujących w mikroprzedsiębiorstwach, a indeksy dynamiki kształtowały się na poziomie od 100,1 w województwie mazowieckim (wzrost o 0,8 tys. osób) do 122,1 w województwie pomorskim (wzrost o 59,5 tys. osób). W badanym okresie tylko w województwie łódzkim i wielkopolskim odnotowano spadek liczby pracujących – odpowiednio o 7,6 tys. osób (dynamika=97,1) oraz o 9,4 tys. osób (97,9).

W 2023 r. podobnie jak w 2022 r., największy udział w strukturze przeciętnego zatrudnienia w mikroprzedsiębiorstwach miało województwo mazowieckie – przeciętne zatrudnienie wyniosło tam 261,3 tys. osób, co stanowiło 17,4% ogółu zatrudnionych w Polsce. Kwota wynagrodzeń brutto ogółem wypłacona wszystkim zatrudnionym w mikroprzedsiębiorstwach województwa mazowieckiego znacznie przewyższała kwotę wynagrodzeń wypłaconą w innych województwach i stanowiła 22,9% ogółu wynagrodzeń brutto mikroprzedsiębiorstw w Polsce w 2023 r. W przedsiębiorstwach do 9 osób pracujących, mających siedzibę na terenie województwa mazowieckiego, odnotowano również najwyższe przeciętne wynagrodzenie brutto na 1 zatrudnionego (6 284 zł) (zob. wykres 13).

Wykres 13. Miesięczne wynagrodzenie brutto na 1 zatrudnionego według województw w 2023 r.
 Chart 13. Monthly gross wages and salaries per 1 paid employee by voivodships in 2023

W 2023 r. jedynie w województwie mazowieckim, wynagrodzenie brutto na 1 zatrudnionego (6 284 zł) przewyższało średnią krajową dla mikroprzedsiębiorstw (4 791 zł). Najniższe wynagrodzenie brutto na 1 zatrudnionego w 2023 r. odnotowano w województwach: świętokrzyskim (4 053 zł), lubelskim (4 161 zł) i warmińsko-mazurskim (4 228 zł).

Poza województwem mazowieckim znaczący udział w strukturze przeciętnego zatrudnienia w mikroprzedsiębiorstwach miało województwo śląskie (179,1 tys. osób, tj. 11,9%) i wielkopolskie (154,5 tys. osób, 10,3%). W województwach tych przeciętne miesięczne wynagrodzenie w jednostkach do 9 osób pracujących kształtowało się na zbliżonym poziomie, odpowiednio 4 616 zł i 4 478 zł na 1 zatrudnionego. Najmniejszy udział w strukturze przeciętnego zatrudnienia w mikroprzedsiębiorstwach w Polsce w 2023 r. miało województwo podlaskie (35,9 tys. osób, tj. 2,4%), lubuskie (36,4 tys. osób, tj. 2,4%), opolskie (37,8 tys. osób, tj. 2,5%) i świętokrzyskie (40,1 tys. osób, tj. 2,7%), a miesięczne wynagrodzenie brutto na 1 zatrudnionego wyniosło tam odpowiednio: 4 299 zł, 4 418 zł, 4 287 zł i 4 053 zł.

Najwyższą dynamiką przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto na 1 zatrudnionego charakteryzowały się mikroprzedsiębiorstwa z województwa warmińsko-mazurskiego, wartość tego wskaźnika wyniosła odpowiednio 115,6 (2023/2022) i 170,2 (2023/2018). W porównaniu z 2022 r. miesięczne wynagrodzenie brutto na 1 zatrudnionego w województwie warmińsko-mazurskim wzrosło o 571 zł, a w stosunku do 2018 r. o 1 744 zł. W województwie podkarpackim i podlaskim dynamika miesięcznego wynagrodzenia r/r wyniosła tyle samo, tj. 115,4; natomiast wartość przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto wzrosła odpowiednio o 587 zł i o 573 zł w stosunku do roku 2022 oraz o 1 944 zł i o 1 784 zł w stosunku do roku 2018 (dynamika=178,9 i 170,9). W 2023 r. w stosunku do 2022 r. nie odnotowano spadku przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto w mikroprzedsiębiorstwach w żadnym województwie.

Analizując strukturę przychodów ogółem mikroprzedsiębiorstw według województw zaobserwowano, że w 2023 r. największą część przychodów wypracowały mikroprzedsiębiorstwa województwa: mazowieckiego – 29,4% (583,0 mld zł), śląskiego – 10,1% (200,2 mld zł) oraz wielkopolskiego – 9,1% (180,8 mld zł). Najmniejsza część przychodów – 1,8% przypadła na mikroprzedsiębiorstwa mające siedzibę województwie świętokrzyskim i opolskim odpowiednio (34,9 mld zł i 35,8 mld zł) (zob. tabl. 11).

Tablica 11. Przychody ogółem i wynagrodzenia brutto mikroprzedsiębiorstw według województw w 2023 r.
Table 11. Total revenues and gross wages and salaries in microenterprises by voivodeships in 2023

Wyszczególnienie Specification	Przychody ogółem Total revenues		Wynagrodzenia brutto Gross wages and salaries	
	w mln zł in million PLN	w % in %	w mln zł in million PLN	w % in %
OGÓŁEM TOTAL	1 981 137,6	100,0	86 164,7	100,0
Dolnośląskie	135 872,1	6,9	6 154,9	7,1
Kujawsko-pomorskie	78 605,5	4,0	3 770,5	4,4
Lubelskie	75 383,7	3,8	3 365,6	3,9
Lubuskie	36 681,2	1,9	1 928,5	2,2
Łódzkie	87 370,0	4,4	4 352,0	5,1
Małopolskie	164 560,3	8,3	7 687,2	8,9
Mazowieckie	582 981,6	29,4	19 701,2	22,9
Opolskie	35 816,7	1,8	1 943,2	2,3
Podkarpackie	73 483,4	3,7	3 304,3	3,8
Podlaskie	42 252,0	2,1	1 852,3	2,1
Pomorskie	133 638,3	6,7	5 929,4	6,9
Śląskie	200 165,4	10,1	9 917,4	11,5
Świętokrzyskie	34 924,3	1,8	1 948,8	2,3
Warmińsko-mazurskie	40 333,5	2,0	2 411,1	2,8
Wielkopolskie	180 787,5	9,1	8 303,9	9,6
Zachodniopomorskie	78 281,9	4,0	3 594,2	4,2

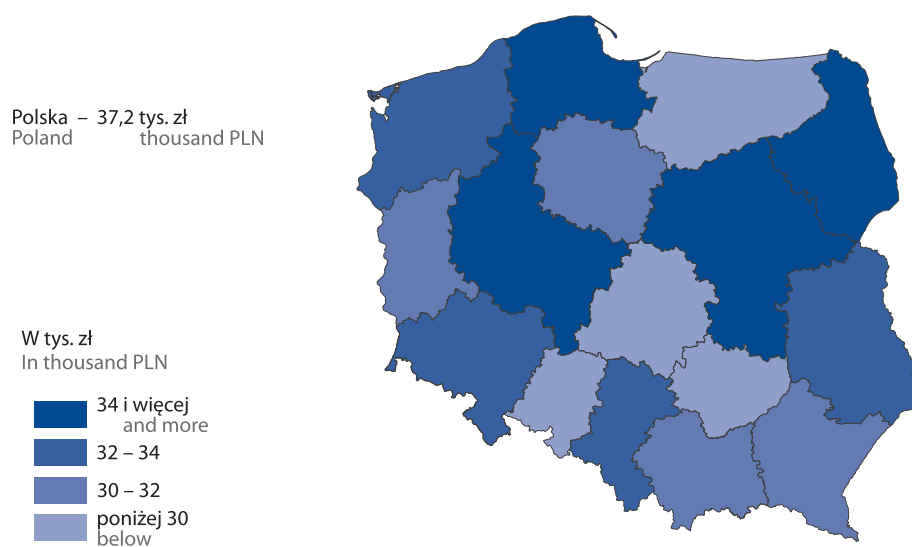
Najwyższą dynamiką wartości przychodów ogółem charakteryzowały się mikroprzedsiębiorstwa z województwa podkarpackiego – 115,9 w porównaniu z rokiem 2022 i 154,4 w stosunku do roku 2018 (wzrost odpowiednio o 10,1 mld zł i o 25,9 mld zł). W województwie mazowieckim przychody mikroprzedsiębiorstw wzrosły w porównaniu z 2022 r. o 76,3 mld zł (dynamika=115,1) oraz o 218,3 mld zł w porównaniu z 2018 r. (dynamika=159,9).

W 2023 r. w województwie świętokrzyskim i zachodniopomorskim odnotowano najwyższy spadek wartości przychodów mikroprzedsiębiorstw w stosunku do roku 2022 – dynamika r/r wyniosła odpowiednio 93,2 (spadek o 2,6 mld zł) i 96,9 (spadek o 2,5 mld zł). Niemniej jednak w stosunku do 2018 r. przychody jednostek zlokalizowanych w województwie świętokrzyskim wzrosły o 5,6 mld zł (dynamika=119,1) a w zachodniopomorskim o 24,0 mld zł (dynamika=144,1).

Wysoka dynamika wartości przychodów w województwie mazowieckim w ostatnich latach miała wpływ na zmiany w strukturze przychodów mikroprzedsiębiorstw według województw. W okresie 2018–2023 udział przychodów jednostek z województwa mazowieckiego w przychodach mikroprzedsiębiorstw ogółem wzrósł o 1,8 p. proc., podczas gdy spadek udziału przychodów odnotowano w większości województw m.in. dla jednostek z województwa dolnośląskiego (-1,1 p. proc.), śląskiego i wielkopolskiego (-0,8 p. proc.).

Wysoki udział przychodów jednostek z województwa mazowieckiego w przychodach ogółem mikroprzedsiębiorstw w Polsce przełożył się również na wysoką wartość wskaźnika miesięcznych przychodów na 1 pracującego – 59 998 zł, był to jedyny w Polsce wynik wyższy od wartości średniej tego wskaźnika dla całego kraju (37 176 zł). Najniższe miesięczne przychody na 1 pracującego (26 028 zł) odnotowano w mikroprzedsiębiorstwach województwa warmińsko-mazurskiego (zob. mapa 2).

Mapa 2. Miesięczne przychody na 1 pracującego w 2023 r.
Map 2. Monthly revenues per 1 person employed in 2023

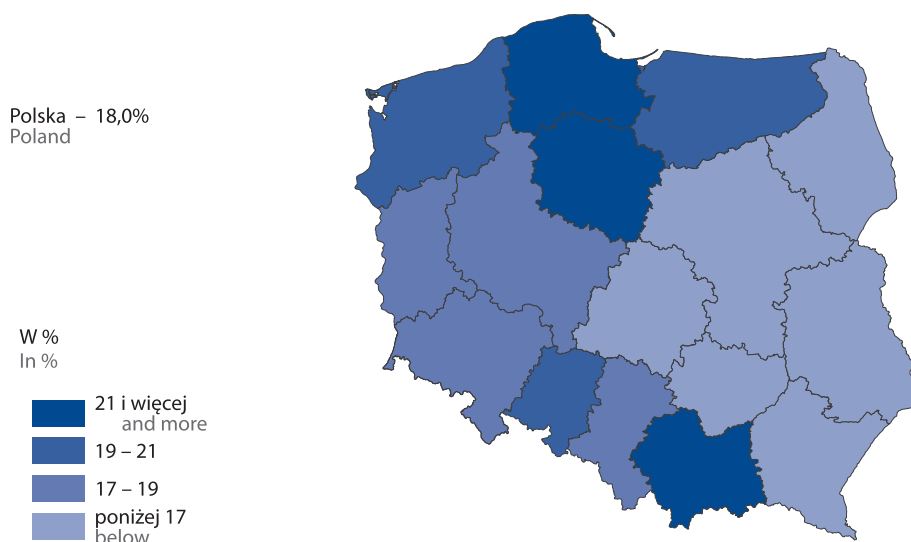

Najwyższe wartości wskaźnika rentowności obrotu brutto mikroprzedsiębiorstw w 2023 r. odnotowano w jednostkach prowadzących działalność gospodarczą na terenie województw małopolskiego i pomorskiego (21,8%) oraz kujawsko-pomorskiego (21,4%). Wartość omawianego wskaźnika dla mikroprzedsiębiorstw z województwa świętokrzyskiego była najniższa w Polsce (15,0%). Kolejne województwa o niskiej wartości omawianego wskaźnika to m.in. mazowieckie i podkarpackie po 16,2% (zob. mapa 3). Średnia wartość wskaźnika rentowności obrotu brutto mikroprzedsiębiorstw w skali całego kraju ukształtowała się na poziomie 18,0% i wzrosła w stosunku do 2022 r. o 2,0 p. proc.

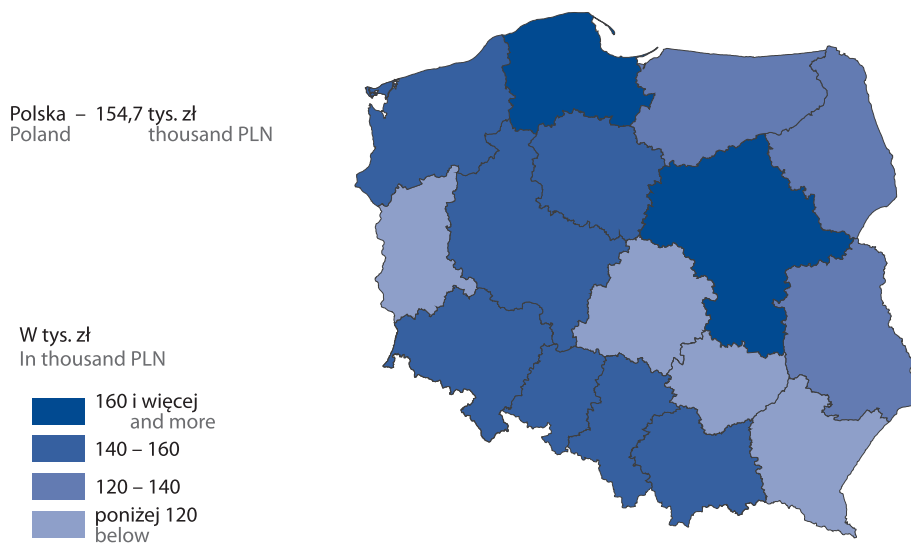
Porównując działalność mikroprzedsiębiorstw w poszczególnych województwach pod względem wyniku finansowego brutto na 1 mikroprzedsiębiorstwo zaobserwowano (zob. mapa 4), że najwyższą wartość tego wskaźnika w 2023 r. miały jednostki z województwa mazowieckiego (218 763 zł) i pomorskiego (167 359 zł). Jednostki z trzynastu województw zanotowały wynik niższy od wartości nadwyżki przychodów nad kosztami na 1 mikroprzedsiębiorstwo dla całego kraju (154 688 zł) – m.in. z województwa świętokrzyskiego (95 129 zł), podkarpackiego (108 471 zł) i łódzkiego (112 851 zł).

Mapa 3. Wskaźnik rentowności obrotu brutto mikroprzedsiębiorstw w 2023 r.

Map 3. Gross turnover profitability indicator of microenterprises in 2023

Mapa 4. Wynik finansowy brutto na 1 mikroprzedsiębiorstwo w 2023 r.

Map 4. Gross financial result per 1 microenterprise in 2023

Struktura terytorialna sprzedaży detalicznej i hurtowej mikroprzedsiębiorstw w 2023 r. nie zmieniła się istotnie w odniesieniu do roku poprzedniego. Nadal największy udział w generowaniu zarówno sprzedaży detalicznej, jak i hurtowej mikroprzedsiębiorstw miały jednostki z województwa mazowieckiego, które wypracowały 17,9% (52,6 mld zł) sprzedaży detalicznej ogółem i 31,8% (144,3 mld zł) sprzedaży hurtowej ogółem (zob. tabl. 12). Znaczny udział w sprzedaży detalicznej i hurtowej miały także jednostki do 9 osób pracujących z siedzibą w województwie śląskim – odpowiednio 10,0% (29,1 mld zł) i 12,3% (56,0 mld zł) oraz w województwie wielkopolskim 8,6% (25,3 mld zł) i 9,3% (42,4 mld zł). W strukturze sprzedaży detalicznej ogółem najmniejszy udział posiadały mikroprzedsiębiorstwa z województwa lubuskiego 1,7% (5,0 mld zł), a sprzedaży hurtowej ogółem z województwa świętokrzyskiego 1,2% (5,6 mld zł).

Tablica 12. Sprzedaż detaliczna i hurtowa mikroprzedsiębiorstw według województw w 2023 r.
 Table 12. Retail sale and wholesale of microenterprises by voivodships in 2023

Wyszczególnienie Specification	Sprzedaż detaliczna Retail sale		Sprzedaż hurtowa Wholesale	
	w mln zł in million PLN	w % in %	w mln zł in million PLN	w % in %
OGÓŁEM TOTAL	293 321,7	100,0	453 991,6	100,0
Dolnośląskie	20 394,6	7,0	29 442,7	6,5
Kujawsko-pomorskie	11 866,1	4,0	15 714,1	3,5
Lubelskie	25 254,7	8,6	13 717,2	3,0
Lubuskie	5 040,0	1,7	10 873,4	2,4
Łódzkie	16 344,4	5,6	24 622,3	5,4
Małopolskie	28 542,4	9,7	34 677,3	7,6
Mazowieckie	52 564,6	17,9	144 297,2	31,8
Opolskie	5 303,3	1,8	6 603,2	1,5
Podkarpackie	13 238,1	4,5	15 577,8	3,4
Podlaskie	10 211,2	3,5	9 747,1	2,2
Pomorskie	21 892,8	7,5	23 552,7	5,2
Śląskie	29 082,5	10,0	56 044,3	12,3
Świętokrzyskie	6 167,5	2,1	5 601,4	1,2
Warmińsko-mazurskie	9 997,7	3,4	8 246,4	1,8
Wielkopolskie	25 282,4	8,6	42 399,2	9,3
Zachodniopomorskie	12 139,4	4,1	12 875,4	2,9

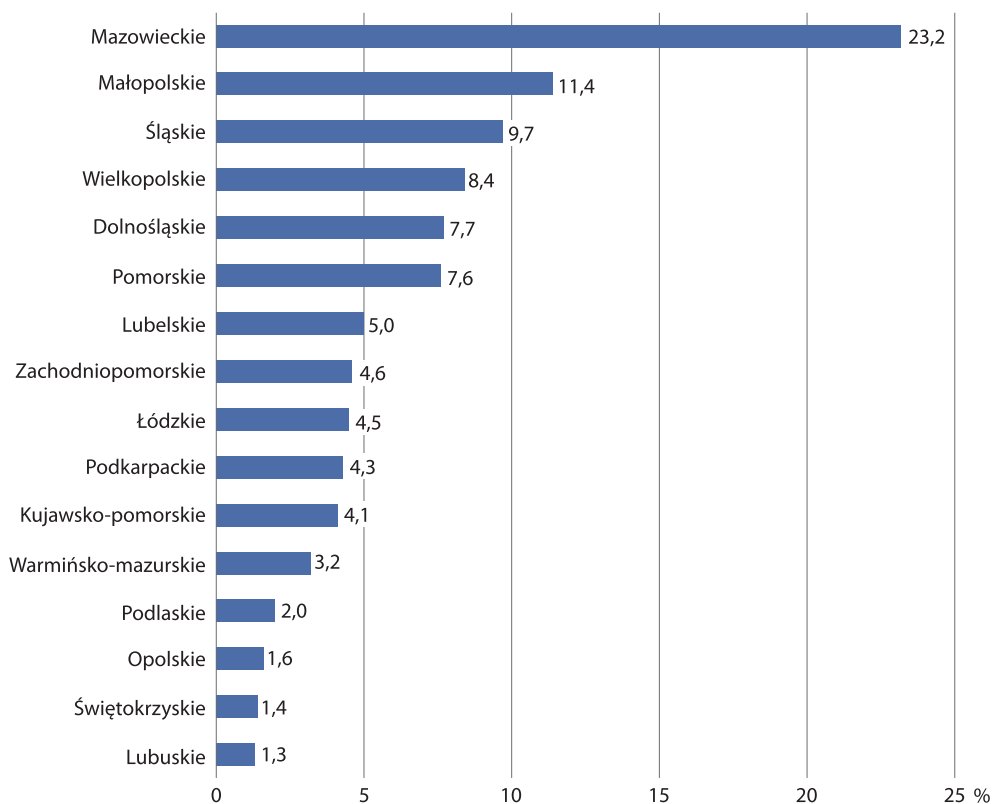
Porównując wyniki sprzedaży mikroprzedsiębiorstw w latach 2018–2023 zaobserwowano, że najwyższa dynamika (w porównaniu z 2022 r.) wartości sprzedaży detalicznej występowała wśród jednostek z województwa lubelskiego (142,3), a wartości sprzedaży hurtowej wśród jednostek z województwa podkarpackiego (138,6). W porównaniu z 2018 r. najwyższą dynamikę wartości sprzedaży detalicznej odnotowano również w podmiotach województwa lubelskiego (261,5) a sprzedaży hurtowej w podmiotach województwa warmińsko-mazurskiego (199,3).

Spadek wartości sprzedaży detalicznej mikroprzedsiębiorstw w 2023 r. w stosunku do roku 2022 wystąpił w sześciu województwach – największy w lubuskim (dynamika=79,6). Natomiast w stosunku do roku 2018 spadek wartości sprzedaży detalicznej odnotowano w województwach: lubuskim (dynamika=89,1) i świętokrzyskim (dynamika=95,5). W zakresie sprzedaży hurtowej największy spadek wartości sprzedaży w stosunku do roku 2022 odnotowano w mikroprzedsiębiorstwach z województw: świętokrzyskiego (dynamika=68,8) i zachodniopomorskiego (dynamika=74,5), a w porównaniu z rokiem 2018 zanotowano spadek tylko w mikroprzedsiębiorstwach z województwa świętokrzyskiego (dynamika=75,1).

Na wykresie 14 przedstawiono strukturę przychodów z działalności gastronomicznej według województw. W zakresie działalności gastronomicznej – 23,2% (tj. 6,8 mld zł) wartości rynku wygenerowały mikroprzedsiębiorstwa województwa mazowieckiego, 11,4% (3,4 mld zł) jednostki z województwa małopolskiego, a dalsze 9,7% (2,8 mld zł) mikroprzedsiębiorstwa województwa śląskiego. Najmniejszy udział w rynku miały jednostki z siedzibą na terenie województwa lubuskiego – 1,3% (0,4 mld zł).

Wykres 14. Struktura przychodów z działalności gastronomicznej według województw w 2023 r.

Chart 14. The structure of revenues from catering activity by voivodships in 2023

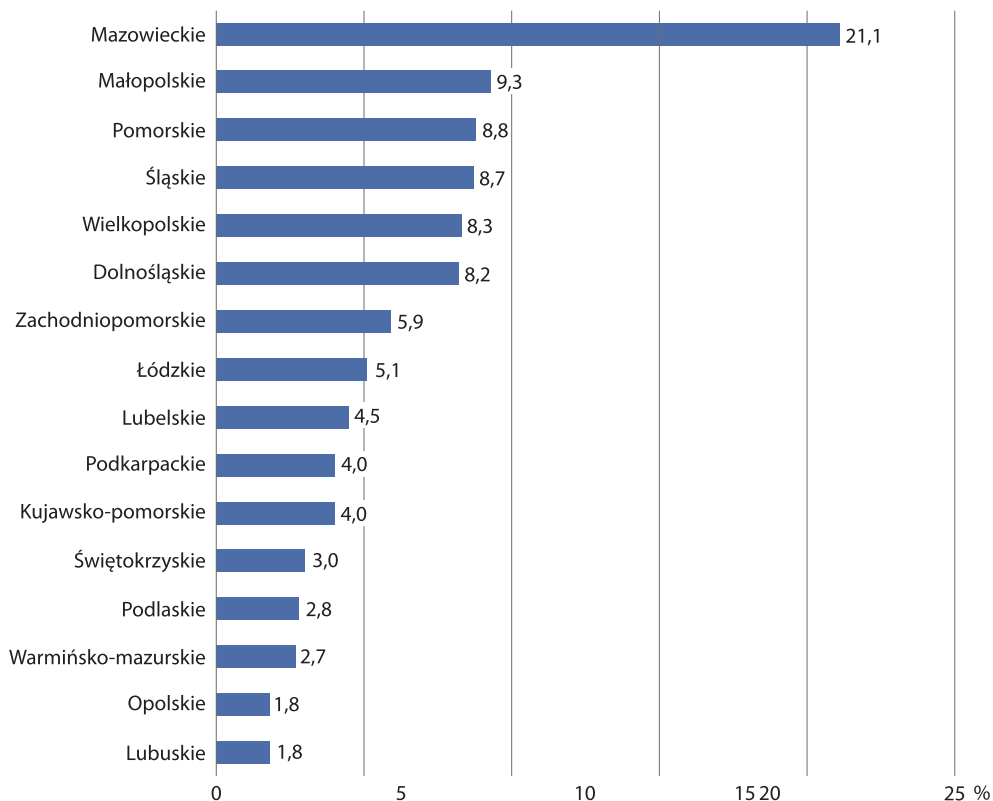

W latach 2018–2023 w dwóch województwach odnotowano spadek przychodów z działalności gastronomicznej – lubuskim (dynamika=87,2) i świętokrzyskim (dynamika=91,5), a największy ich wzrost wystąpił w województwie warmińsko-mazurskim (dynamika=250,4). W skali całego kraju w porównaniu z rokiem 2018 omawiane przychody wzrosły o 71,6% (12,3 mld zł). W 2023 r. w stosunku do roku poprzedniego wyniki działalności gastronomicznej mikroprzedsiębiorstw najbardziej wzrosły w województwie pomorskim (o 19,9%, tj. o 0,4 mld zł) – spadku tego rodzaju przychodów według województw nie odnotowano. W skali całego kraju przychody z działalności gastronomicznej mikroprzedsiębiorstw w 2023 r. w stosunku do roku poprzedniego wzrosły o 15,3%, tj. 3,9 mld zł.

Na wykresie 15 przedstawiono strukturę produkcji budowlano-montażowej według województw. Największy udział w tworzeniu wartości produkcji budowlano-montażowej w Polsce w 2023 r. miały mikroprzedsiębiorstwa z województwa mazowieckiego (21,1%, 39,6 mld zł) oraz małopolskiego (9,3%, 17,5 mld zł), a najmniejszy jednostki z województwa lubuskiego i opolskiego (po 1,8%, 3,4 mld zł).

Wykres 15. Struktura produkcji budowlano-montażowej według województw w 2023 r.

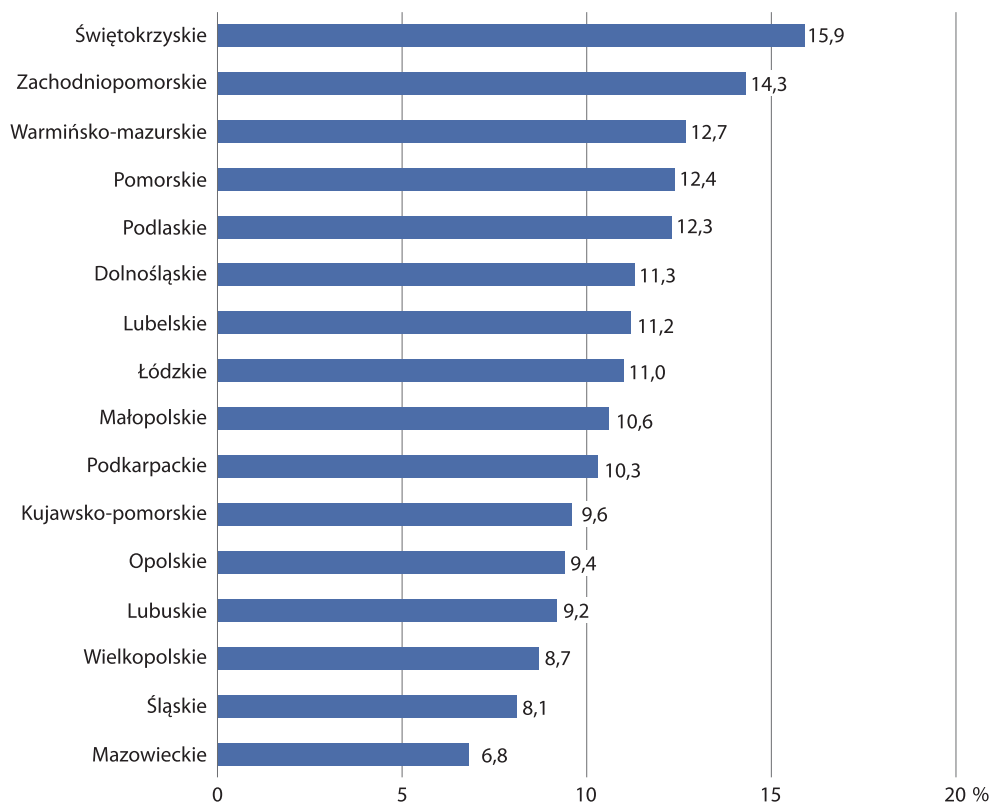
Chart 15. The structure of construction and assembly production by voivodships in 2023

Analizując zmiany wartości produkcji budowlano-montażowej w Polsce w latach 2018–2023 zaobserwowano, że jej najwyższa dynamika w porównaniu z rokiem 2018 występowała wśród mikroprzedsiębiorstw z województwa łódzkiego – 217,6, a najniższa wśród jednostek do 9 osób pracujących z województwa dolnośląskiego – 134,8. W 2023 r. w odniesieniu do roku poprzedniego najwyższy wzrost produkcji budowlano-montażowej (o 58,6%) wystąpił w jednostkach do 9 osób pracujących z województwa łódzkiego. Spadek tego rodzaju produkcji według województw odnotowano w opolskim (o 5,2%) i małopolskim (o 0,4%). W skali całego kraju wartość produkcji budowlano-montażowej w 2023 r. w stosunku do roku 2018 wzrosła o 66,9% (tj. o 75,4 mld zł), natomiast w porównaniu z rokiem 2022 wzrosła o 16,0% (tj. o 26,0 mld zł).

Wykres 16. Udział produkcji budowlano-montażowej w przychodach mikroprzedsiębiorstw według województw w 2023 r.

Chart 16. The share of construction and assembly production in revenues of microenterprises by voivodships in 2023

Największy udział produkcji budowlano-montażowej w przychodach miały mikroprzedsiębiorstwa z województwa (zob. wykres 16): świętokrzyskiego (15,9%), zachodniopomorskiego (14,3%), warmińsko-mazurskiego (12,7%) oraz pomorskiego (12,4%). Udział produkcji budowlano-montażowej w przychodach mikroprzedsiębiorstw niższy niż średnia w skali całego kraju (9,5%) odnotowano wśród jednostek z województwa: mazowieckiego (6,8%), śląskiego (8,1%) wielkopolskiego (8,7%), lubuskiego (9,2%) i opolskiego (9,4%).

Rozdział 4.

Chapter 4.

Wyniki badania mikroprzedsiębiorstw według województw oraz sekcji PKD

Microenterprises survey results by voivodships and NACE sections

W niniejszym rozdziale przedstawiono wyniki statystycznego badania mikroprzedsiębiorstw łącznie według województw oraz wybranych sekcji PKD. W tablicach (tabl. 13–16) zaprezentowano dane dotyczące zbiorowości mikroprzedsiębiorstw według województw oraz pięciu sekcji, w których występowała największa liczba pracujących, tj. handel; naprawa pojazdów samochodowych (23,2%), budownictwo (15,1%), działalność profesjonalna, naukowa i techniczna (12,2%), przemysł (10,4%) oraz transport i gospodarka magazynowa (6,8%). Przedstawione dane umożliwiają pogłębioną analizę działalności mikroprzedsiębiorstw pod względem wybranych cech według sekcji PKD w ramach wybranego województwa lub według województw w ramach wybranej sekcji.

Analizując wyniki działalności mikroprzedsiębiorstw w Polsce w 2023 r. według sekcji PKD w ramach każdego województwa (analiza pozioma) zaobserwowano, że podobnie jak w skali całego kraju najczęściej mikroprzedsiębiorstw prowadziło działalność w sekcji handel; naprawa pojazdów samochodowych, z wyjątkiem czterech województw: mazowieckiego, gdzie sekcją dominującą była działalność profesjonalna, naukowa i techniczna oraz opolskiego, podkarpackiego i zachodniopomorskiego, gdzie było to budownictwo. Ich liczba (w handlu) wahała się od 9,9 tys. w województwie lubuskim do 48,6 tys. w śląskim. W województwie mazowieckim działalność profesjonalną, naukową i techniczną prowadziło 82,9 tys. jednostek, a w budownictwie od 12,4 tys. jednostek w województwie opolskim do 22,3 tys. jednostek w województwie podkarpackim. W sekcji handel; naprawa pojazdów samochodowych odnotowano również najwyższy wskaźnik natężenia mikroprzedsiębiorstw według województw (poza mazowieckim, gdzie sekcją dominującą była działalność profesjonalna, naukowa i techniczna oraz opolskim, podkarpackim i zachodniopomorskim, gdzie było to budownictwo). Najwyższą liczbę mikroprzedsiębiorstw na 100 tys. mieszkańców (w handlu) odnotowano w województwie pomorskim – 1 325 jednostek na 100 tys. ludności, a najmniejszą w województwie podlaskim – 936 jednostek. W województwie mazowieckim w działalności profesjonalnej, naukowej i technicznej wskaźnik natężenia mikroprzedsiębiorstw wyniósł 1 505 jednostek, a w budownictwie od 1 074 w podkarpackim do 1 341 jednostek na 100 tys. mieszkańców w zachodniopomorskim.

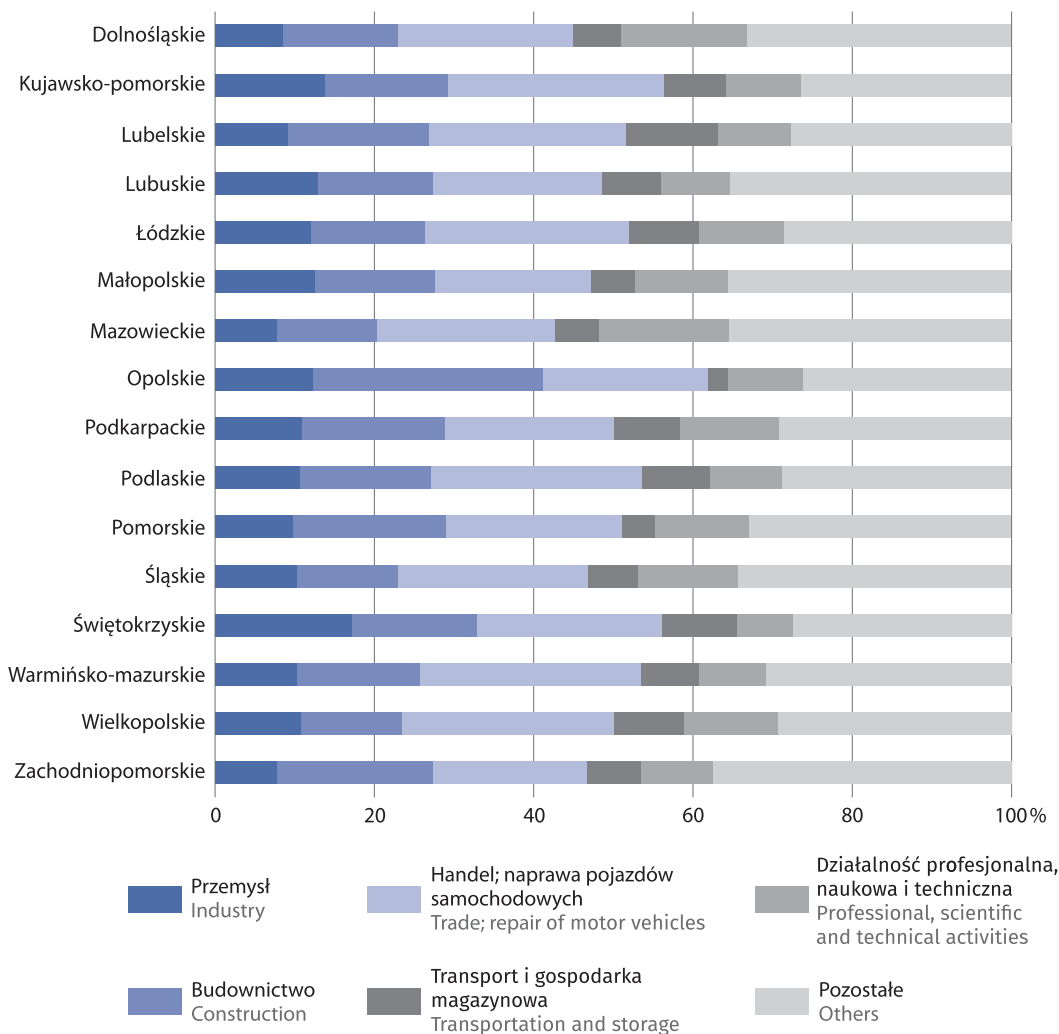
Tablica 13. Liczba mikroprzedsiębiorstw według województw oraz sekcji PKD w 2023 r.
Table 13. Number of microenterprises by voivodships and NACE sections in 2023

Wyszczególnienie Specification	Ogółem Total	W tym: Of which:				
		przemysł industry	budownictwo construction	handel; naprawa pojazdów samochodowych trade; repair of motor vehicles	transport i gospodarka magazynowa transportation and storage	działalność profesjonalna, naukowa i techniczna professional, scientific and technical activities
OGÓŁEM TOTAL	2 301 260	192 213	341 041	431 177	135 724	329 325
Dolnośląskie	180 805	12 267	25 892	34 633	11 189	27 497
Kujawsko-pomorskie	113 425	11 611	18 316	24 583	8 208	12 853
Lubelskie	97 513	7 527	18 181	20 648	7 932	12 355
Lubuskie	54 832	4 970	9 253	9 885	2 785	5 718
Łódzkie	125 979	12 541	17 630	27 285	10 097	16 171
Małopolskie	227 476	21 149	37 010	37 525	12 778	33 598
Mazowieckie	430 650	27 542	49 782	71 075	19 350	82 916
Opolskie	50 019	4 642	12 425	8 535	746	6 385
Podkarpackie	109 929	11 422	22 285	18 519	8 924	11 839
Podlaskie	51 873	4 837	7 752	10 675	5 265	5 432
Pomorskie	173 893	17 052	26 456	31 244	6 208	24 492
Śląskie	245 394	17 973	27 791	48 615	11 160	37 687
Świętokrzyskie	54 896	5 222	7 172	13 986	5 045	5 344
Warmińsko-mazurskie	64 282	5 341	11 360	12 817	4 918	6 134
Wielkopolskie	209 534	18 391	27 786	44 653	14 280	28 577
Zachodniopomorskie	110 762	9 725	21 949	16 498	6 841	12 327

Drugą pod względem wyżej wymienionej cechy i wskaźnika (najwyższa liczba jednostek i najwyższy wskaźnik natężenia mikroprzedsiębiorstw) sekcją w województwach było budownictwo – z wyjątkiem mazowieckiego, opolskiego, podkarpackiego i zachodniopomorskiego, gdzie sekcją dominującą był handel; naprawa pojazdów samochodowych, województwa dolnośląskiego, śląskiego i wielkopolskiego, gdzie była to działalność profesjonalna, naukowa i techniczna (zob. tabl. 13).

Sekcją PKD o największej liczbie pracujących – w większości województw, jak również w skali całego kraju – był handel; naprawa pojazdów samochodowych (zob. wykres 17). Liczba pracujących w województwach w tej sekcji wahała się od 21,7 tys. osób w lubuskim do 175,3 tys. osób w mazowieckim. W dalszej kolejności najwięcej pracujących odnotowano w budownictwie w województwie zachodniopomorskim 39,6 tys. osób i opolskim 29,5 tys. osób. Drugą najwyższą liczbę pracujących (po handlu) odnotowano w budownictwie, poza województwem mazowieckim i dolnośląskim, gdzie najwięcej osób (poza handlem) pracowało w sekcji działalność profesjonalna, naukowa i techniczna oraz województwem opolskim i zachodniopomorskim, gdzie był to handel; naprawa pojazdów samochodowych i województwem świętokrzyskim, gdzie najwięcej osób pracowało w przemyśle.

Wykres 17. Struktura pracujących w mikroprzedsiębiorstwach według województw oraz sekcji PKD w 2023 r.
 Chart 17. Structure of persons employed in microenterprises by voivodships and NACE sections in 2023

Biorąc pod uwagę liczbę pracujących na 1000 mikroprzedsiębiorstw (zob. tabl. 14), najwyższe wartości tego wskaźnika w poszczególnych województwach najczęściej występowały w przemyśle (w 6 województwach), w handlu; naprawie pojazdów samochodowych (w 5 województwach), w transporcie i gospodarce magazynowej (w 4 województwach) i w budownictwie tylko w jednym województwie. W przemyśle najwyższą wartość wskaźnika odnotowano w świętokrzyskim (3 571 osób na 1000 mikroprzedsiębiorstw), w handlu w warmińsko-mazurskim (2 862 osoby), a w sekcji transport i gospodarka magazynowa w opolskim (3 428 osób), natomiast w budownictwie w województwie pomorskim (2 388 osób).

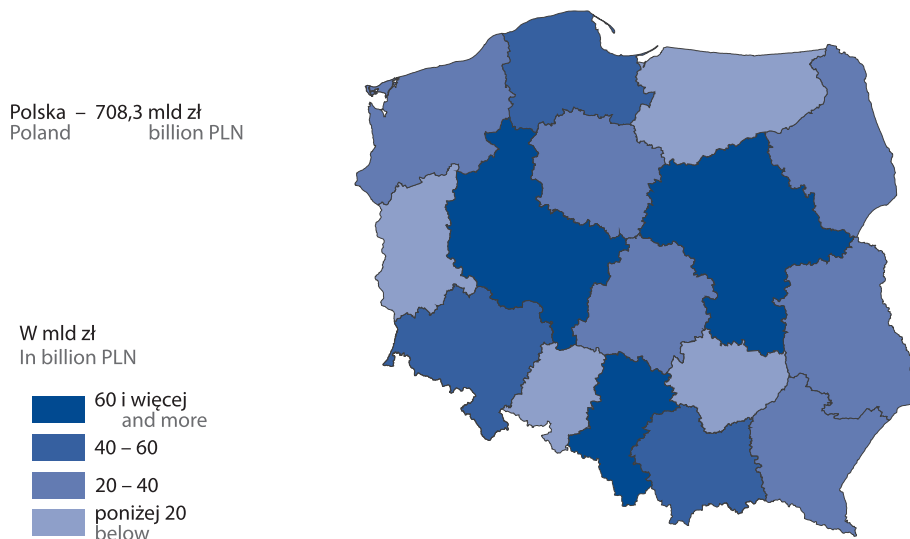
Tablica 14. Pracujący na 1000 mikroprzedsiębiorstw według województw oraz sekcji PKD w 2023 r.
 Table 14. Persons employed per 1000 microenterprises by voivodships and NACE sections in 2023

Wyszczególnienie Specification	Ogółem Total	W tym: Of which:				
		przemysł industry	budownictwo construction	handel; naprawa pojazdów samocho- dowych trade; repair of motor vehicles	transport i gospodarka magazynowa transporta- tion and storage	działalność profesjonalna, naukowa i techniczna professional, scientific and technical activities
OGÓŁEM TOTAL	1 924	2 394	1 966	2 381	2 209	1 639
Dolnośląskie	1 844	2 319	1 851	2 128	1 778	1 918
Kujawsko-pomorskie	1 935	2 610	1 855	2 421	2 085	1 606
Lubelskie	1 929	2 288	1 834	2 249	2 769	1 374
Lubuskie	1 869	2 667	1 599	2 197	2 732	1 567
Łódzkie	1 990	2 408	2 041	2 348	2 178	1 655
Małopolskie	1 966	2 647	1 831	2 324	1 950	1 556
Mazowieckie	1 812	2 226	1 949	2 467	2 174	1 544
Opolskie	2 048	2 724	2 377	2 486	3 428	1 524
Podkarpackie	1 789	1 887	1 589	2 242	1 825	2 079
Podlaskie	1 939	2 239	2 120	2 492	1 647	1 679
Pomorskie	1 890	1 883	2 388	2 328	2 135	1 598
Śląskie	2 053	2 896	2 281	2 474	2 871	1 679
Świętokrzyskie	1 971	3 571	2 368	1 799	2 009	1 422
Warmińsko-mazurskie	2 054	2 547	1 791	2 862	1 954	1 814
Wielkopolskie	2 064	2 529	1 972	2 588	2 668	1 772
Zachodniopomorskie	1 815	1 596	1 802	2 358	1 992	1 462

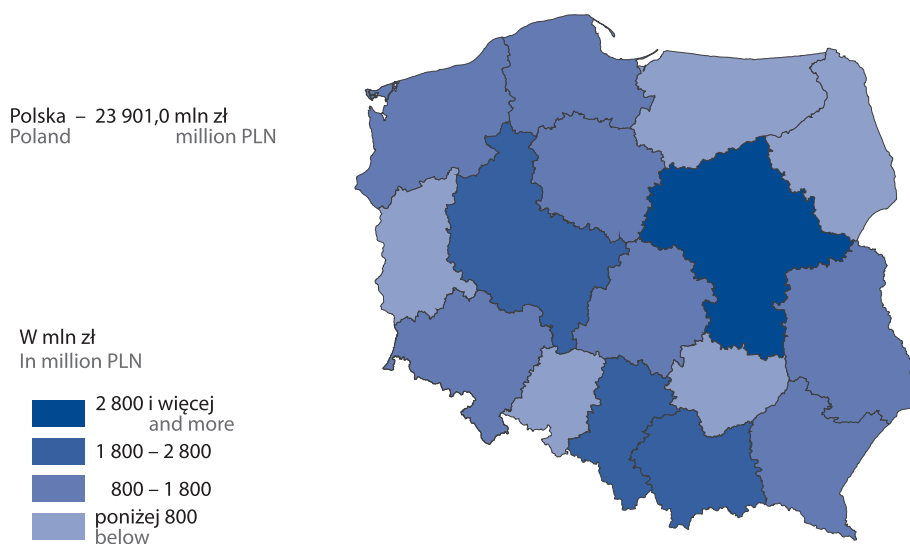
Obserwowana sytuacja w zakresie liczby mikroprzedsiębiorstw i pracujących w 2023 r. według województw i wybranych sekcji PKD przekładała się również na ich przychody oraz wynagrodzenia. Najwyższe przychody ogółem i wynagrodzenia brutto – w każdym z województw, jak również w skali całego kraju – odnotowano w jednostkach prowadzących działalność gospodarczą w sekcji handel; naprawa pojazdów samochodowych (zob. mapa 5 i 6). Jedynie w województwie opolskim najwyższe wynagrodzenia brutto odnotowano w sekcji budownictwo.

Dla obu analizowanych cech najwyższe wartości odnotowano w jednostkach z województwa mazowieckiego – ich przychody w sekcji handel; naprawa pojazdów samochodowych wyniosły 190,2 mld zł, a wynagrodzenia brutto 5,6 mld zł.

Mapa 5. Przychody mikroprzedsiębiorstw z sekcji handel; naprawa pojazdów samochodowych w 2023 r.
Map 5. Revenues of microenterprises in the area of trade; repair of motor vehicles in 2023

Mapa 6. Wynagrodzenia brutto mikroprzedsiębiorstw z sekcji handel; naprawa pojazdów samochodowych w 2023 r.
Map 6. Gross wages and salaries of microenterprises in the area of trade; repair of motor vehicles in 2023

Drugą sekcją PKD pod względem wysokości przychodów mikroprzedsiębiorstw było budownictwo – w 10 województwach (z wyjątkiem: kujawsko-pomorskiego, lubelskiego, lubuskiego, opolskiego, śląskiego i wielkopolskiego), gdzie odnotowano najwyższe (poza handlem) przychody ogółem. Podobnie drugą sekcją pod względem wynagrodzeń brutto było budownictwo w 7 województwach, tj: małopolskim, podkarpackim, podlaskim, pomorskim, śląskim, świętokrzyskim oraz zachodnio-pomorskim odnotowano najwyższe (poza handlem) wynagrodzenia.

Mikroprzedsiębiorstwa z sekcji handel; naprawa pojazdów samochodowych dominowały w większości województw również pod względem najwyższych miesięcznych przychodów na 1 pracującego – mieściły się one w przedziale od 38 022 zł dla jednostek z województwa świętokrzyskiego do 93 454 zł dla jednostek z województwa mazowieckiego. Wyjątek stanowiły jednostki z województwa kujawsko-pomorskiego (89 448 zł), lubelskiego (52 774 zł), opolskiego (83 966 zł) i pomorskiego (59 741 zł), gdzie pod względem najwyższych miesięcznych przychodów na 1 pracującego dominowały jednostki z sekcji transport i gospodarka magazynowa (zob. tabl. 15).

Tablica 15. Miesięczne przychody na 1 pracującego według województw oraz sekcji PKD w 2023 r.
Table 15. Monthly revenues per 1 person employed by voivodships and NACE sections in 2023

Wyszczególnienie Specification	Ogółem Total	W tym: Of which:				
		przemysł industry	budownictwo construction	handel; naprawa pojazdów samochodowych trade; repair of motor vehicles	transport i gospodarka magazynowa transportation and storage	działalność profesjonalna, naukowa i techniczna professional, scientific and technical activities
OGÓŁEM TOTAL	37 176	36 560	33 360	58 949	39 340	21 774
Dolnośląskie	33 960	38 271	36 257	52 294	28 055	18 539
Kujawsko-pomorskie	30 824	27 251	20 748	40 327	89 448	11 254
Lubelskie	33 940	27 290	24 111	52 137	52 774	14 135
Lubuskie	30 408	27 548	24 190	58 324	33 709	21 691
Łódzkie	29 601	25 409	30 017	51 045	21 876	15 176
Małopolskie	30 930	26 149	28 300	55 407	33 559	24 240
Mazowieckie	59 998	61 290	62 601	93 454	46 230	34 634
Opolskie	29 585	36 099	15 652	52 412	83 966	21 440
Podkarpackie	31 619	20 768	28 217	57 781	32 126	9 605
Podlaskie	35 759	29 242	29 529	63 735	26 698	14 653
Pomorskie	34 229	31 493	35 951	52 841	59 741	19 610
Śląskie	33 280	44 807	26 391	56 399	30 287	15 275
Świętokrzyskie	26 969	19 621	32 794	38 022	25 333	18 517
Warmińsko-mazurskie	26 028	18 453	26 768	41 207	20 949	19 038
Wielkopolskie	35 192	47 452	29 297	49 671	34 066	21 012
Zachodniopomorskie	33 470	44 376	27 744	54 214	38 626	14 842

Biorąc pod uwagę miesięczne wynagrodzenie brutto na 1 zatrudnionego (zob. tabl. 16) dominującą sekcją PKD była działalność profesjonalna, naukowa i techniczna – w mikroprzedsiębiorstwach z 15 województw odnotowano tam najwyższe wynagrodzenie. Wahało się ono od 4 455 zł dla jednostek z województwa podlaskiego do 7 822 zł dla jednostek z województwa mazowieckiego. Jedynie w mikroprzedsiębiorstwach województwa zachodniopomorskiego odnotowano najwyższe przeciętne wynagrodzenie w sekcji transport i gospodarka magazynowa (5 965 zł).

Tablica 16. Miesięczne wynagrodzenie brutto na 1 zatrudnionego według województw oraz sekcji PKD w 2023 r.

Table 16. Monthly gross wages and salaries per 1 paid employee by voivodships and NACE sections in 2023

Wyszczególnienie Specification	Ogółem Total	W tym: Of which:				
		przemysł industry	budownictwo construction	handel; naprawa pojazdów samochodowych trade; repair of motor vehicles	transport i gospodarka magazynowa transportation and storage	działalność profesjonalna, naukowa i techniczna professional, scientific and technical activities
OGÓŁEM TOTAL	4 791	4 540	4 319	4 785	4 388	5 821
Dolnośląskie	4 699	4 489	4 364	4 511	4 740	5 273
Kujawsko-pomorskie	4 299	4 080	4 263	4 414	4 008	4 668
Lubelskie	4 161	4 398	3 739	4 139	3 724	4 999
Lubuskie	4 418	4 239	3 979	4 274	4 280	6 126
Łódzkie	4 393	4 314	3 747	4 618	4 187	5 028
Małopolskie	4 589	4 048	4 088	4 588	4 286	5 586
Mazowieckie	6 284	5 838	5 631	6 112	4 929	7 822
Opolskie	4 287	4 462	3 926	4 070	4 346	4 916
Podkarpackie	4 409	4 297	3 983	4 460	4 112	4 936
Podlaskie	4 299	4 019	4 349	4 208	4 251	4 455
Pomorskie	4 602	4 424	3 973	4 375	5 254	5 597
Śląskie	4 616	4 658	4 275	4 754	4 403	5 277
Świętokrzyskie	4 053	3 877	4 070	4 119	3 717	5 227
Warmińsko-mazurskie	4 228	4 255	3 840	4 290	4 272	4 652
Wielkopolskie	4 478	4 216	4 042	4 528	4 302	5 455
Zachodniopomorskie	4 629	5 214	3 963	4 759	5 965	5 401

Analizując wyniki działalności gospodarczej mikroprzedsiębiorstw w Polsce w 2023 r. według województw w ramach każdej sekcji PKD (analiza pionowa) zaobserwowano, że w każdej z pięciu omawianych sekcji, pod względem liczby jednostek i pracujących oraz wartości przychodów ogółem i wynagrodzeń brutto dominowały mikroprzedsiębiorstwa z województwa mazowieckiego. Najniższe wartości badanych cech w jednostkach do 9 osób pracujących w poszczególnych sekcjach odnotowano w województwach: opolskim, świętokrzyskim, lubuskim, podlaskim i warmińsko-mazurskim.

Bardziej zróżnicowane terytorialnie były wartości wskaźników działalności gospodarczej mikroprzedsiębiorstw obliczone dla poszczególnych sekcji PKD. Najwyższą wartością wskaźnika natężenia mikroprzedsiębiorstw w każdej sekcji charakteryzowało się inne województwo: przemysł (723 mikroprzedsiębiorstwa na 100 tys. ludności) – pomorskie, budownictwo (1 341) – zachodniopomorskie, handel; naprawa pojazdów samochodowych (1 325) – pomorskie, transport i gospodarka magazynowa (462) – podlaskie. W sekcji działalność profesjonalna, naukowa i techniczna najwięcej mikroprzedsiębiorstw na 100 tys. ludności funkcjonowało w województwie mazowieckim (1 505).

Z punktu widzenia liczby pracujących na 1000 mikroprzedsiębiorstw w poszczególnych sekcjach sytuacja była podobna do wskaźnika natężenia mikroprzedsiębiorstw, czyli bardzo zróżnicowana terytorialnie: w przemyśle dominowały jednostki z województwa świętokrzyskiego (3 571 osób), w budownictwie z pomorskiego (2 388 osób), w handlu; naprawie pojazdów samochodowych z warmińsko-mazurskiego (2 862 osoby), w sekcji transport i gospodarka magazynowa z opolskiego (3 428 osób), w sekcji działalność profesjonalna, naukowa i techniczna z podkarpackiego (2 079 osób).

W przypadku wskaźnika miesięcznych przychodów na 1 pracującego oraz przeciętnego wynagrodzenia miesięcznego brutto dominowały jednostki mające siedzibę na terenie województwa mazowieckiego. Najwyższe miesięczne przychody na 1 pracującego w tym województwie występowały w: przemyśle (61 290 zł), budownictwie (62 601 zł), w sekcji handel; naprawa pojazdów samochodowych (93 454 zł) oraz działalność profesjonalna, naukowa i techniczna (34 634 zł). W sekcji transport i gospodarka magazynowa najwyższą wartość tego wskaźnika odnotowano w województwie kujawsko-pomorskim (89 448 zł). Najwyższe miesięczne wynagrodzenie brutto na 1 zatrudnionego w województwie mazowieckim występowało w: przemyśle (5 838 zł), budownictwie (5 631 zł), w sekcji handel; naprawa pojazdów samochodowych (6 112 zł) oraz działalność profesjonalna, naukowa i techniczna (7 822 zł). W sekcji transport i gospodarka magazynowa najwyższą wartość tego wskaźnika odnotowano w województwie zachodniopomorskim (5 965 zł).

Uwagi metodologiczne

Przedsiębiorstwa o liczbie pracujących do 9 osób stanowią istotny element gospodarki, dlatego też podlegają od wielu lat obserwacjom statystycznym. Główny Urząd Statystyczny realizuje reprezentacyjne badanie tych podmiotów zgodnie z Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 7 października 2022 r. w sprawie programu badań statystycznych statystyki publicznej na rok 2023 (Dz. U. z 2022 r. poz. 2453 z późn. zm). Dane pozyskiwane są corocznie na sprawozdaniu SP-3 Sprawozdanie o działalności gospodarczej przedsiębiorstw. Zgodnie ze specjalizacją, zbieraniem danych od respondentów z terenu całego kraju zajmuje się Urząd Statystyczny w Łodzi.

Badanie przedsiębiorstw o liczbie pracujących do 9 osób jest podstawowym źródłem danych statystycznych dla tej grupy jednostek. Informacje zbierane i publikowane przez Główny Urząd Statystyczny stanowią źródło wykorzystywane do tworzenia krajowej i regionalnej polityki gospodarczej, jak również różnego typu prac analitycznych i badawczych.

Wpływ najmniejszych podmiotów na gospodarkę powoduje, że zapotrzebowanie na informacje dotyczące tych jednostek stale rośnie. Z drugiej strony podmioty te są niezmiernie czułe na jakiegokolwiek obciążenia nakładane przez administrację publiczną. Jednostki o liczbie pracujących do 9 osób prowadzą zazwyczaj uproszczoną księgowość i nie mogą dostarczać informacji tak dokładnych jak duże podmioty. Z uwagi na to, badanie tych przedsiębiorstw jest tak skonstruowane, aby możliwie maksymalnie zmniejszyć, zarówno częstotliwość jak i zakres pozyskiwania danych.

Podstawową formą zbierania danych jest formularz elektroniczny (zamieszczony na Portalu Sprawozdawczym dostępnym na stronie internetowej GUS). Corocznie badaniem objętych jest około 110 tys. jednostek, dobieranych na podstawie losowania warstwowego, co stanowi około 4% populacji przedsiębiorstw o liczbie pracujących do 9 osób.

1. Zakres podmiotowy i przedmiotowy badania

W publikacji prezentowane są dane o podmiotach o liczbie pracujących do 9 osób (mikroprzedsiębiorstwach) objętych badaniem realizowanym na sprawozdaniu SP-3. Przedstawiona w publikacji zbiorowość obejmuje osoby prawne, jednostki nieposiadające osobowości prawnej oraz osoby fizyczne, które prowadziły działalność gospodarczą w Polsce w 2023 r.

Informacje są prezentowane na poziomie województw określonych miejscem siedziby podmiotu sprawozdawczego, a także według rodzaju działalności zgodnie z Polską Klasyfikacją Działalności (PKD 2007). Dane dotyczą zbiorowości podmiotów aktywnych, tj. prowadzących działalność gospodarczą w okresie sprawozdawczym. Dane są opracowane dla przedsiębiorstwa, które jest równe jednej jednostce prawnej.

Mikroprzedsiębiorstwo, dla którego w niniejszej publikacji prezentowane są dane, określono jako podmiot zaklasyfikowany do następujących sekcji według PKD 2007:

- Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo (sekcja A – z wyłączeniem osób fizycznych prowadzących indywidualne gospodarstwa rolne);
- Górnictwo i wydobywanie (sekcja B);
- Przetwórstwo przemysłowe (sekcja C);
- Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze

- do układów klimatyzacyjnych (sekcja D);
- Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją (sekcja E);
- Budownictwo (sekcja F);
- Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle (sekcja G);
- Transport i gospodarka magazynowa (sekcja H);
- Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi (sekcja I);
- Informacja i komunikacja (sekcja J);
- Działalność finansowa i ubezpieczeniowa (sekcja K – z wyłączeniem banków, spółdzielczych kas oszczędnościowo-kredytowych, instytucji ubezpieczeniowych, biur i domów maklerskich, towarzystw i funduszy inwestycyjnych oraz towarzystw i funduszy emerytalnych);
- Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości (sekcja L);
- Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna (sekcja M);
- Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca (sekcja N);
- Edukacja (sekcja P – z wyłączeniem szkolnictwa wyższego);
- Opieka zdrowotna i pomoc społeczna (sekcja Q – z wyłączeniem samodzielnych publicznych zakładów opieki zdrowotnej);
- Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją (sekcja R – z wyłączeniem instytucji kultury mających osobowość prawną);
- Pozostała działalność usługowa (sekcja S – z wyłączeniem działu 94 Działalność organizacji członkowskich).

Na potrzeby niniejszej publikacji dokonano dodatkowego grupowania w stosunku do obowiązujących przekrojów klasyfikacyjnych, ujmując pod pojęciem „Przemysł” sekcje:

- Górnictwo i wydobywanie (sekcja B);
- Przetwórstwo przemysłowe (sekcja C);
- Wytwarzaniem i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę (sekcja D);
- Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami, rekultywacja (sekcja E);

a pod pojęciem „Usługi” sekcje:

- Transport i gospodarka magazynowa (sekcja H);
- Zakwaterowanie i gastronomia (sekcja I);
- Informacja i komunikacja (sekcja J);
- Działalność finansowa i ubezpieczeniowa (sekcja K);
- Obsługa rynku nieruchomości (sekcja L);
- Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna (sekcja M);
- Administrowanie i działalność wspierająca (sekcja N);
- Edukacja (sekcja P);
- Opieka zdrowotna i pomoc społeczna (sekcja Q);
- Kultura, rozrywka i rekreacja (sekcja R);
- Pozostała działalność usługowa (sekcja S).

Dane dotyczące przedsiębiorstw o liczbie pracujących do 9 osób pozyskiwane na sprawozdaniu SP-3 obejmują podstawowe informacje o jednostce, w tym o: rodzaju prowadzonej działalności, liczbie pracujących i kwocie wynagrodzeń, wartości brutto środków trwałych, nakładach na rzeczowe aktywa trwałe (tj. nakładach inwestycyjnych i wydatkach na zakup używanych środków trwałych) oraz podstawowe dane o kondycji firmy (m.in. o wysokości przychodów, kosztów, zapasów i podatków). Stopień szczegółowości pozyskiwania informacji uzależniony jest od rodzaju prowadzonej ewidencji księgowej. Jednostki sprawozdawcze, które prowadziły w ciągu badanego roku działalność handlową (detaliczną lub hurtową), gastronomiczną, transportową lub z zakresu ochrony zdrowia podają dodatkowo informacje specjalistyczne dotyczące tych działalności.

Dane zaprezentowane w niniejszym opracowaniu są publikowane z zachowaniem tajemnicy statystycznej, określonej w ustawie z dnia 29 czerwca 1995 r. o statystyce publicznej (Dz. U. z 2023 r. poz. 773, z późn. zm.), w następujących blokach tematycznych:

- podstawowe dane za lata 2018–2023;
- podstawowe dane według sekcji PKD;
- podstawowe dane według województw;
- podstawowe dane według województw i wybranych sekcji PKD.

Więcej informacji z obszaru badań przedsiębiorstw niefinansowych (w tym mikroprzedsiębiorstw) prowadzonych przez GUS zawiera Zeszyt Metodologiczny – Badania przedsiębiorstw niefinansowych.

2. Objasnienia podstawowych pojęć

Pracujący – do pracujących zalicza się osoby zatrudnione na podstawie stosunku pracy, tj. umowy o pracę, powołania, mianowania lub wyboru (łącznie z sezonowymi i zatrudnionymi dorywczo); pracodawców i pracujących na własny rachunek: właścicieli i współwłaścicieli (łącznie z pomagającymi członkami ich rodzin) jednostek prowadzących działalność gospodarczą (z wyłączeniem wspólników spółek, którzy nie pracują w spółce) oraz osoby pracujące na własny rachunek; agentów; osoby wykonujące pracę nakładczą; członków spółdzielni produkcji rolniczej.

Zatrudnieni – do zatrudnionych zalicza się osoby zatrudnione na podstawie umowy o pracę, powołania, mianowania lub wyboru (łącznie z osobami zatrudnionymi poza granicami kraju), w tym również: osoby zatrudnione przy pracach interwencyjnych i robotach publicznych, finansowanych z Funduszu Pracy, osoby młodociane pracujące na podstawie umowy o pracę, a nie w celu przygotowania zawodowego, osoby przebywające za granicą na podstawie delegacji służbowej; osoby pracujące w jednostce w formie zorganizowanych grup roboczych, tj. uczestników OHP (z wyjątkiem odbywających naukę zawodu), skazanych.

Przeciętne zatrudnienie oblicza się jako sumę przeciętnego zatrudnienia w poszczególnych miesiącach podzieloną przez liczbę miesięcy w badanym okresie (bez względu na to, czy jednostka funkcjonowała przez cały badany okres), po wcześniejszym przeliczeniu osób niepełnozatrudnionych na pełne etaty. Przeliczenia osób niepełnozatrudnionych na pełne etaty dokonuje się według godzin pracy ustalonych w umowie o pracę, w stosunku do obowiązującej normy.

Wynagrodzenia brutto obejmują wypłaty pieniężne, wypłacane pracownikom lub innym osobom fizycznym, stanowiące wydatki ponoszone przez pracodawców na opłacenie wykonywanej pracy, niezależnie od źródeł ich finansowania oraz bez względu na podstawę stosunku pracy bądź innego stosunku prawnego lub czynności prawnej, na podstawie których jest świadczona praca.

Przychody z całokształtu działalności (przychody ogółem) obejmują przychody netto ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów, pozostałe przychody operacyjne oraz przychody finansowe.

Przychody netto ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów to przychody netto ze sprzedaży w kraju i na eksport wytworzonych przez jednostkę produktów (wytworzonych gotowych, półfabrykatów oraz usług), a także opakowań, wyposażenia i usług obcych, jeżeli są one fakturowane odbiorcom łącznie z produktami; oraz przychody netto ze sprzedaży towarów i materiałów, tj. nabyte w celu odsprzedaży w stanie nieprzetworzonym rzeczowe aktywa obrotowe oraz produkty wytworzone przez jednostkę, jeśli sprzedawane są one w sieci własnych sklepów obok towarów obcej produkcji, jak również kwoty należne za sprzedane towary i materiały, niezależnie od tego, czy zostały zapłacone.

Pozostałe przychody operacyjne to przychody związane pośrednio z działalnością operacyjną jednostki, a w szczególności: zysk ze zbycia niefinansowych aktywów trwałych (środków trwałych, środków trwałych w budowie, wartości niematerialnych i prawnych, inwestycji w nieruchomości i prawa), otrzymane nieodpłatnie (w tym w drodze darowizny) aktywa (środki pieniężne), odszkodowania, rozwiązane rezerwy, korekty odpisów aktualizujących wartość aktywów niefinansowych, przychody z działalności socjalnej, przychody z najmu lub dzierżawy środków trwałych albo inwestycji w nieruchomości i prawa, przychody związane ze zdarzeniami losowymi.

Przychody finansowe to m.in. kwoty należne z tytułu dywidend i udziałów w zysku, odsetki od udzielanych pożyczek, odsetki od lokat terminowych, odsetki za zwłokę, zysk ze zbycia inwestycji (sprzedaży), zmniejszenia odpisów aktualizacyjnych wartości inwestycji wobec całkowitego lub częściowego ustania przyczyn powodujących trwałą utratę ich wartości, nadwyżka dodatnich różnic kursowych nad ujemnymi.

Koszty uzyskania przychodów z całokształtu działalności (koszty ogółem) obejmują koszty sprzedanych produktów, towarów i materiałów, pozostałe koszty operacyjne oraz koszty finansowe.

Koszty sprzedanych produktów, towarów i materiałów obejmują koszt własny sprzedanych produktów (tj. koszty podstawowej działalności operacyjnej pomniejszone o koszty wytworzenia świadczeń na własne potrzeby jednostki i skorygowane o zmianę stanu produktów) oraz wartość sprzedanych towarów i materiałów według cen zakupu lub nabycia.

Pozostałe koszty operacyjne to koszty związane pośrednio z działalnością operacyjną jednostki, a w szczególności: strata ze zbycia niefinansowych aktywów trwałych i środków trwałych w budowie, amortyzacja oddanych w dzierżawę lub najem środków trwałych, nieplanowane odpisy amortyzacyjne (odpisy z tytułu trwałej utraty wartości), poniesione kary, grzywny, odszkodowania, odpisane w części lub w całości wierzytelności w związku z postępowaniem upadłościowym, układowym i naprawczym, utworzone rezerwy na pewne lub o dużym stopniu prawdopodobieństwa przyszłe zobowiązania (straty z transakcji gospodarczych w toku), odpisy aktualizujące wartość aktywów niefinansowych, koszty utrzymania obiektów działalności socjalnej, darowizny lub nieodpłatnie przekazane aktywa trwałe, straty związane ze zdarzeniami losowymi.

Koszty finansowe to m.in. odsetki od zaciągniętych kredytów i pożyczek, odsetki i dyskonto od wymiarytowanych przez jednostkę obligacji, odsetki za zwłokę, strata ze zbycia inwestycji, odpisy z tytułu aktualizacji wartości inwestycji, nadwyżka ujemnych różnic kursowych nad dodatnimi.

Wynik finansowy brutto oblicza się jako różnicę przychodów ogółem i kosztów ogółem – w przypadku nadwyżki kosztów ogółem nad przychodami ogółem wynik finansowy zapisuje się ze znakiem (-).

Sprzedaż detaliczna (łącznie z podatkiem VAT) to sprzedaż towarów własnych i komisowych (nowych i używanych) w punktach sprzedaży detalicznej, placówkach gastronomicznych oraz innych punktach sprzedaży (np. sklepy, magazyny) w ilościach wskazujących na zakup dla potrzeb indywidualnych nabywców. W wartości sprzedaży detalicznej uwzględnia się wartość wytworzonych potraw i usług, sprzedanych wyłącznie we własnych placówkach gastronomicznych oraz wartość wytworzonych wyrobów sprzedanych we własnych punktach sprzedaży detalicznej. Sprzedaż detaliczna uwzględnia również dane z jednostek prowadzonych przez agentów, nie uwzględnia natomiast wartości sprzedaży targowiskowej dokonanej przez sprzedawców uiszczających jedynie opłatę placową. Sprzedaż detaliczna realizowana jest w cenach płaconych przez konsumentów (ceny realizacji), łącznie z podatkiem od towarów i usług VAT.

Sprzedaż hurtowa (łącznie z podatkiem VAT) to działalność polegająca na odsprzedaży zakupionych towarów we własnym imieniu, zwykle nieostatecznym odbiorcom (innym hurtownikom, detalistom, producentom). Wartość sprzedaży hurtowej w cenach realizacji obejmuje wartość sprzedanych towarów z magazynów własnych bądź użytkowanych, w których składowane towary stanowią własność jednostki.

Wartość sprzedaży towarów handlowych i materiałów wykazują wszystkie jednostki sprawozdawcze, które prowadziły działalność handlową (detaliczną lub hurtową) niezależnie od tego, czy jest to przeważający rodzaj działalności.

Sprzedaż produkcji budowlano-montażowej to wartość sprzedanych robót budowlano-montażowych zrealizowanych siłami własnymi (tj. bez podwykonawców) na rzecz obcych zleceniodawców. Wartość ta wyrażana jest w rzeczywistych cenach sprzedaży z uwzględnieniem upustów, rabatów i bonifikat, bez należnego od tej sprzedaży podatku od towarów i usług VAT. Roboty budowlano-montażowe obejmują działalność polegającą na wznoszeniu budynków i budowli począwszy od przygotowania terenu przez różnicowany zakres robót ziemnych, fundamentowych (stan zerowy), wykonywanie elementów nośnych, przegród budowlanych, układanie i pokrywanie dachów (stan surowy) do robót montażowych, instalacyjnych i wykończeniowych.

Przychody z działalności gastronomicznej (łącznie z podatkiem VAT) to wartość sprzedanych wyrobów (produkcji gastronomicznej), napojów alkoholowych i wyrobów tytoniowych, a także towarów handlowych (tj. towarów, które zostały sprzedane w takich samych opakowaniach, jak zakupiono, oraz po konfekcjonowaniu odsprzedane w niezmięnionej postaci) oraz wartość przychodów z pozostałej działalności (wpływów z usług świadczonych z tytułu działalności rozrywkowej, obsługi parkingów, telefonów, organizowania przyjęć poza zakładem i w zakładzie, wypożyczenia sali restauracyjnej, itp.). Wartość przychodów uzyskanych z działalności gastronomicznej wykazują wszystkie jednostki sprawozdawcze, które prowadziły działalność gastronomiczną niezależnie od tego, czy jest to przeważający rodzaj działalności.

Mikroprzedsiębiorstwa na 100 tys. ludności (wskaźnik natężenia mikroprzedsiębiorstw) to liczba aktywnych przedsiębiorstw o liczbie pracujących do 9 osób przypadająca na 100 tys. ludności (przy wyznaczaniu wskaźnika natężenia mikroprzedsiębiorstw wykorzystano średnioroczną liczbę ludności według ich faktycznego miejsca zamieszkania, według stanu na dzień 30 czerwca).

Udział mikroprzedsiębiorstw do 1 osoby pracującej w mikroprzedsiębiorstwach ogółem (w %) to udział liczby aktywnych przedsiębiorstw, w których pracuje maksymalnie 1 osoba i jest to dla niej główne miejsce pracy, w liczbie aktywnych przedsiębiorstw o liczbie pracujących do 9 osób.

Pracujący na 1000 mikroprzedsiębiorstw to liczba osób pracujących ogółem (według stanu na dzień 31 grudnia) w przeliczeniu na 1000 mikroprzedsiębiorstw.

Przeciętne zatrudnienie na 1000 mikroprzedsiębiorstw to liczba osób zatrudnionych przypadająca na 1000 mikroprzedsiębiorstw.

Wynik finansowy brutto na 1 mikroprzedsiębiorstwo (w zł) to wynik finansowy brutto w przeliczeniu na 1 mikroprzedsiębiorstwo (nadwyżka przychodów nad kosztami na 1 mikroprzedsiębiorstwo).

Wskaźnik rentowności obrotu brutto (w %) to relacja wyniku finansowego brutto do przychodów ogółem.

Wskaźnik poziomu kosztów (w %) to relacja kosztów ogółem do przychodów ogółem.

Miesięczne przychody na 1 pracującego (w zł) to wartość miesięcznych przychodów ogółem w przeliczeniu na 1 pracującego.

Miesięczne wynagrodzenie brutto na 1 zatrudnionego (w zł) obejmuje wynagrodzenia brutto przypadające miesięcznie na jeden pełny etat (przeciętne zatrudnienie).

Udział produkcji budowlano-montażowej w przychodach z całokształtu działalności (w %) to udział wartości sprzedaży produkcji budowlano-montażowej mikroprzedsiębiorstw prowadzących działalność budowlaną w wartości przychodów mikroprzedsiębiorstw ogółem.

Uwaga: Ze względu na zaokrąglenia danych, w niektórych przypadkach sumy składników mogą się nieznacznie różnić od podanych wielkości „ogółem”.

Methodological notes

Enterprises with up to 9 persons employed are an important part of the economy, due to that fact they are a subject of statistical observation for many years. Statistics Poland executes a representative survey of those entities pursuant to the Council of Ministers Regulation of 7 October 2022 on the Statistical survey program of official statistics for 2023 (Journal of Laws 2022, item 2453 with subsequent amendments). The data are acquired annually on the basis of "SP-3 – Report on business activity of enterprises". According to its specialization, Statistical Office in Łódź is responsible for collecting data from all the country regions.

Study of enterprises with up to 9 persons employed is the primary source of statistical data regarding this group of units. Information about the activity of these entities, collected and published by SP provides data used both for the needs of creating national and regional economy policy and many types of analytical and research works.

The influence of the smallest entities on the economy forces constant request on information regarding this group. However, it must be noticed that these units are extremely sensitive to any burden imposed by public administration. Enterprises with up to 9 persons employed usually keep simplified accounting and are not able to provide information as detailed as the large entities. Regarding above, the survey of these units is organized in such a way that both the frequency and the scope of data collection are minimized.

Basic data collection source is an electronic form set on the Reporting Portal available on Statistics Poland website. Every year the survey covers approximately 110 thousand entities, chosen on the basis of stratified sample (which gives approximately 4% of the population of enterprises with up to 9 persons employed).

1. Subject and scope of the survey

The publication presents data on **enterprises with up to 9 persons employed (microenterprises)**. The group of entities presented in this publication comprises legal persons, entities without legal personality, and natural persons, which conducted economic activity in Poland in 2023.

The information are presented on the level of **voivodships** defined by the head office of the reporting entity or **type of activity** by Polish Classification of Activity (PKD 2007), consistent with NACE Rev. 2 classification and regards active entities i.e. conducting economic activity in the reporting period. Data are presented for enterprise equal to one legal unit.

The data presented herein cover all microenterprises classified to the following sections according to NACE Rev. 2:

- Agriculture, forestry, hunting and fishing (section A – excluding natural person's holding);
- Mining and quarrying (section B);
- Manufacturing (section C);
- Electricity, gas, steam and air conditioning supply (section D);
- Water supply; sewerage, waste management and remediation activities (section E);
- Construction (section F);
- Wholesale and retail trade; repair of motor vehicles and motorcycles (section G);
- Transportation and storage (section H);
- Accommodation and catering (section I);

- Information and communication (section J);
- Financial and insurance activities (section K – excluding credit institutions, credit unions, insurance companies, brokerage and securities houses, assets management and investment funds, general pension societies and pension funds);
- Real estate activities (section L);
- Professional, scientific and technical activities (section M);
- Administrative and support service activities (section N);
- Education (section P – with exception of higher education);
- Human health and social work activities (section Q – excluding public health care facilities);
- Arts, entertainment and recreation (section R – excluding cultural institutions with legal personality);
- Other services (section S – excluding division 94 Activities of membership organisations).

As regards the binding classification sections, for the purposes of this publication the terms. Industry and Services was introduced. Industry including the following sections:

- Mining and quarrying (section B);
- Manufacturing (section C);
- Electricity, gas, steam and hot water and air conditioning supply (section D);
- Water supply; sewerage, waste management and remediation activities (section E);

and Services including the following sections:

- Transportation and storage (section H);
- Accommodation and food service activities (section I);
- Information and communication (section J);
- Financial and insurance activities (section K);
- Real estate activities (section L);
- Professional, scientific and technical activities (section M);
- Administrative and support service activities (section N);
- Education (section P);
- Human health and social work activities (section Q);
- Arts, entertainment and recreation (section R);
- Other service activities (section S).

Data on enterprises with up to 9 persons employed collected on SP-3 report include basic information about the enterprise, including: the kind of economic activity, number of persons employed, wages and salaries, gross value of fixed assets, outlays on tangible fixed assets (i.e. investment outlays and expenditures on purchase of second-hand fixed assets), basic data about the condition of the unit (i.e. the revenues, costs, stocks values and taxes). Detailed level of information required depends on the type of accounting records. Units that conducted activity (during the prescribed period) in trade sector (retail or wholesale), gastronomy, transport or health care provide further specialized information on these activities.

Data presented in the publication are collected on the SP-3 report and are published with the guarantee of statistical confidentiality according to Law on Official Statistics (Journal of Laws 2023, item 773 with subsequent amendments), in the following thematic blocks:

- basic data in 2018–2023;
- basic data by NACE sections;
- basic data by voivodships;
- basic data by voivodships and selected NACE sections.

More information in the area of non-financial enterprises surveys conducted by the Central Statistical Office is provided in the Methodological report – Non-financial enterprises surveys.

2. Main definitions

Persons employed (working) include persons employed on the basis of an employment contract, i.e., appointment, selection or nomination (including seasonal and casual employment); employers and self-employed; owners and co-owners (including helping family members) of business (excluding company's partners not working in the company); self-employed persons; persons working in Poland and abroad for the entities in which they are employed, regardless the duration of such employment; agents; persons performing outwork; members of agricultural cooperatives. Persons working on the basis of an order contract or contract for specific work are not deemed to be persons employed.

Employees (hired persons) – include persons hired on the basis of an employment contract, posing, election or appointment (including persons hired outside the country), including: persons employed on the basis of an employment contract, appointment, selection or nomination (including persons employed abroad), including: persons employed in intervention and public works financed by the labour fund, young people working on the basis of an employment contract and not for the purpose of vocational training; persons abroad in a business trip; persons working in enterprises in organized working groups, i.e. OHP participants (except those who attend vocational training), sentenced persons.

Average paid employment is calculated as the total average employment in individual months, divided by 12 (whether an enterprise operated for the whole year or not), after converting part-time employees into full-time employees. This conversion is done on the basis of the number of working hours specified in employment agreements, in relation to the standard number of hours in force.

Gross wages and salaries includes cash payments to employees or other individuals, which are expenses incurred by employers for the payment of their work, regardless of the source of their funding, and regardless of the basis of the employment relationship or any other legal relationship or legal action under which the work is performed.

Revenues from the whole activity (total revenues) include net revenues from sales of products, goods and materials, other operating revenues as well as financial revenues.

Net revenues from sales of products, goods and materials are net revenues from domestic and export sales of products (finished, semi-finished and services) manufactured by the entity, as well as packaging, equipment and third party services, if invoiced to customers along with products and net revenues from the sale of goods and materials, that is tangible current assets and products manufactured by an entity, purchased for resale in the same condition as received, if they are sold in a chain of own stores along with the foreign goods, as well as amounts due for goods and materials sold, regardless of whether or not they have been paid. Revenues from the sale of products, goods and materials for export include intra-Community deliveries to EU Member States and exports to non-EU countries.

Other operating revenues, that is revenues indirectly related to the entity's operating activities, in particular: profit from the disposal of non-financial fixed assets (fixed assets, fixed assets under construction, intangible assets, real estate investments and rights), obtained free of charge (including donations) assets (cash), damages, reversed provision, adjustments of write-offs revaluing non-financial assets, revenues from social welfare activities, income from rent or lease of fixed assets or investments in real estate and rights, revenues associated with extraordinary events.

Financial revenues, that is amounts due for dividends and shares in profit, interest from the loans granted, interest on term deposits, default interest, profit on disposal of investment (sale), reduction of revaluation write-offs of investment values in relation to the total or partial termination of causes resulting in permanent loss of their value, surplus of positive exchange differences over negative.

Costs of obtaining revenues from the whole activity (total costs) include cost of products, goods and materials sold, other operating and financial costs.

Costs of products, goods and materials sold include cost of products sold (i.e. basic operation costs decreased by the cost of generating benefits for the need of the entity and corrected by change in stock products) and value of goods and materials sold according to procurement or purchase prices.

Other operating costs are costs indirectly related to the entity's operating activity, in particular: loss on disposal of non-financial fixed assets and fixed assets under construction, depreciation of leased or rented fixed assets, unplanned depreciation (impairment charges), penalties, fines, damages, receivables written off in part or in full as a result of bankruptcy, composition or restructuring proceeding, provisions created for certain or highly probable future liabilities (loss on economic transactions in progress), write-offs revaluing non-financial assets, costs of maintaining social facilities, donations or free of charge transferred fixed assets, losses related to extraordinary events.

Financial costs, that is, among others, interest on bank credits and loans, interest and discount on bonds issued by the entity, default interest, loss on disposal of investments, revaluation write-offs of investment values, surplus of negative exchange differences over positive.

Gross financial result is calculated as the difference of total revenues and total costs – in case of surplus of total costs over total revenues, the financial result is recorded with the sign (-).

Retail sales of goods (including VAT) is the sale of own products and consignment (new and second hand) in retail sales outlet, catering establishments and other sales outlets (e.g. stores, warehouses) in amounts satisfying individual needs of consumers. The value of retail sales includes the value of the produced meals and services, sold only in own catering establishments and the value of produced products sold in own retail sales outlets. Retail sales also takes into account data from entities run by agents. However, it does not include the value of marketplace sale performed by salespersons only paying a stall fee. Retail sales is realised in prices paid by consumers (realisation prices), including value added tax.

Wholesale (including VAT) is the business activities consisting of the resale of goods, usually not the final recipients (other wholesalers, retailers, manufacturers), purchased on the entrepreneurs own behalf. Wholesale value of goods sold from own- and third-part warehouses in which commodities belonging to the given entity are stored.

The value of sales of trade commodities and materials is reported by all reporting entities that conducted commercial activities (retail sales and wholesale), regardless of whether this is the prevailing type of activity.

Sale of construction and assembly production is the value of sold construction and assembly works performed using own resources (without subcontractors) for outside clients. This value is expressed in actual sales prices – taking into account all discounts, rebates and deductions – excluding value added tax (VAT). Construction and assembly works include activity consisting in construction of buildings and structures, starting from site preparation, through various scope earthworks, foundation works (zero state), constructing load bearing elements, building partitions, construction and covering of roofs (raw state), ending with assembly, installation and completion work.

Revenues from catering activity (including VAT) is the value of sold products (gastronomic production), alcoholic beverages and tobacco products, as well as consumer goods (i.e. goods that were sold in the same packaging as purchased, and after packaging resold in unchanged form) and the value of revenues from other activities (revenues from services connected with entertainment activities, parking lots, telephones, organizing parties outside the plant and in the plant, renting a restaurant room, etc.). The value of revenues from catering activity is reported by all reporting entities that conducted catering activity, regardless of whether this is the prevailing type of activity.

Microenterprises per 100 thousand population is the number of active enterprises with up to 9 persons employed per 100 thousand population (the indicator was delineated using annual number of population by the actual place of residence, as of 30 June).

The share of microenterprises up to 1 person employed in total microenterprises (in %) is the share of the number of active enterprises in which a maximum of 1 person is employed, and it is its main workplace in the number of active enterprises with up to 9 persons employed.

Persons employed per 1000 microenterprises is the number of persons employed in total (as of 31 December) per 1000 microenterprises.

Average paid employment per 1000 microenterprises is the number of paid employees employed on the basis of labour contract per 1000 microenterprises.

Gross financial result per 1 microenterprise (in PLN) is the gross financial result per 1 microenterprise (excess of revenues over costs per 1 microenterprise).

Gross turnover profitability indicator (in %) is the relation of gross financial result to total revenues.

Cost level indicator is the relation of total costs to total revenues.

Monthly revenues per 1 person employed (in PLN) is the value of monthly total revenues per 1 person employed.

Monthly gross wages and salaries per 1 paid employee (in PLN) cover monthly gross wages and salaries per full-time job (average paid employment).

The share of construction and assembly production in revenues (in %) is the share of sale of microenterprises' construction and assembly production, conducting construction activity, in total revenues of microenterprises in total.

Note: Due to rounding of data, in some cases sums of components may slightly differ from the amount given in the item „total“

